

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

**GUIDELINES INTERNAL SUPERVISION OF PRIVATE SCHOOL IN THE SPECIAL
DEVELOPMENT ZONE OF SOUTHERN BORDER PROVINCES,
SONGKHLA PROVINCE AREA**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE
DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
OF GRADUATE SCHOOL SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**

2014

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

GUIDELINES INTERNAL SUPERVISION OF PRIVATE SCHOOL
IN THE SPECIAL DEVELOPMENT ZONE OF SOUTHERN BORDER
PROVINCES, SONGKHLA PROVINCE AREA

ผู้วิจัย

นางสาวรัชฎา มูแก้ม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.รุจิราพรรณ กงช่วย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
(ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร) กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาคม วัคไชสง)

..... กรรมการจากบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศรุตพงษ์ ภูวัชรวรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

วันที่..... เดือน พ.ศ.

ชื่อวิทยานิพนธ์	แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	นางสาวรัวรา มูเก็ม ปีการศึกษา 2557
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพชร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนและอำเภอ และ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มี ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและปฏิบัติงานในอำเภอต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ได้แก่ 3.1) ปัญหาไม่มีการศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแจ้งนโยบายการนิเทศภายในไม่ทั่วถึง ไม่มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศไม่ตรงกับความสามารถ มีภาระงานสอนมากไม่มีความรู้ ความเข้าใจและบทบาทในการนิเทศ มีการเตรียมการในด้านต่าง ๆ

ก่อนการนิเทศน้อย ไม่มีสื่อการนิเทศที่เหมาะสมและเพียงพอ เป็นต้น 3.2) ข้อเสนอแนะ ควรศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน และชี้แจงนโยบายการนิเทศให้ครูเข้าใจก่อนการปฏิบัติการนิเทศ ควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อให้การนิเทศประสบความสำเร็จ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ มีเทคนิคและเข้าใจบทบาทในการนิเทศ ควรจัดทำปฏิทินและเวลาการนิเทศให้เหมาะสม ชี้แจงการใช้เครื่องมือในการนิเทศ อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นต้น

Thesis Title	Guidelines Internal Supervision of Private School in the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area
Researcher	Miss. Zarwa Mukem Academic year: 2014
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisors	1. Dr.Rujirapun Kongchuay 2. Dr.Pathamaporn Chalertpet

Abstract

This research aims to: 1) study the supervision of the director and teachers in private School in the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area, 2) to compare the opinions of the director, head of department of education, and teachers the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area, separated by their job position ,working experience, size of the school and the district, and 3) to study the problems and possible solutions for supervision of private schools in the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area. The samples were the directors, the head department of education, and teachers in the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area, in total 398 people.

Research instrument a questionnaire.The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test for testing hypotheses, and Scheffe's Method testing in pair by means. The findings are summarized below;1) the opinions of the director, head of department of education, and teachers about the supervision of private schoolsthe Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area. Both overalland each particular sections were in moderate level ranked by descending;2)the director, head of department of education and teachers who had different position,experiences, size of the school and the district had different opinions regarding the supervision of private schools,Over allstatistically significant at the level .01; 3)the problem and guidelines of supervision of private schools in the Special Development Zone of Southern Border Provinces, Songkhla Province Area as showing below.3.1 The lack of study of theinformation in the policy and inform insufficiency,Problems and needs of the people. The committee supervisory did not meet the right talent.They are overloaded of teaching and lack

of knowledge, and understanding the role of supervision. They have less prepared before supervision and lack of proper media for supervision and so forth.3.2) The suggestions are they should be a study the information clearly before policy on internal supervision, clarify the policy and supervising teachers to understand the operational supervision, study of the problems and the need for supervisory successful. The supervisory committee should be appointed by the qualified technical knowledge and understanding of the role of supervision. They are should take appropriate for supervision, tools, training knowledge and understanding for supervisors and supervision, and so forth.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ปรีดา เบญจการ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดร.วาทิต มีสนุ่นและนายอาคม สุชาติพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา นายมังโสด หมะเต๊ะ ผู้จัดการโรงเรียนสันติวิทย์และนายกสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสงขลา และนายสุรศักดิ์ อะหวัง ผู้อำนวยการ โรงเรียนครุณวิทยา ที่กรุณาสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายหมัดตะเย็บ บิลหมัด นางเต๊ะ บิลหมัด นางสาวกวิสรา มั่นคงบิลหมัด จำอากาศโทวิศิษฏ์ มูเก็มและเด็กชายฟาอิซ มูเก็ม ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านและเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย และกัลยาณมิตรทุกท่าน ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบคุณท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่ บิดา มารดา บุรพอาจารย์ ที่ให้ความรัก ความหวังใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ษัรวา มูเก็ม

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การนิเทศการศึกษา.....	12
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	18
การนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	36
เขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
แบบแผนการวิจัย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	52
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	53
 บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	 55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
 บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	 79
สรุปผล.....	80
อภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	88
 บรรณานุกรม.....	 90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	98
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการวิจัย.....	104
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	113
ประวัติผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ...	49
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	57
3 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศ ภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยภาพรวมและรายด้าน.....	58
4 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศ ภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย.....	59
5 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศ ภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.	60
6 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศ ภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายใน โรงเรียน.....	61
7 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศ ภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน.....	62
8 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่ จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน.....	63
9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง โดยวิเคราะห์ความ แปรปรวน (One-Way ANOVA).....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายกลุ่ม จำแนกตามตำแหน่ง โดยการ ทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method).....	65
11	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ประสบการณ์ โดยวิเคราะห์ ความแปรปรวน (One-Way ANOVA).....	66
12	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายกลุ่ม จำแนกตามประสบการณ์ โดย ทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method).....	68
13	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยวิเคราะห์ ความแปรปรวน (One-Way ANOVA).....	70
14	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับ การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายกลุ่ม จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method).....	71
15	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม อำเภอ โดยวิเคราะห์ความ แปรปรวน (One-Way ANOVA).....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายคู่ จำแนกตามอำเภอ โดยการ ทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method).....	74

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	17
3 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	27
4 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทสำคัญในการให้บริการการศึกษา เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ โดยเฉพาะในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้หรือจัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านทรัพยากร งบประมาณทำให้เอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวดที่ 5 ส่วนที่ 3 การบริหารและการจัดการศึกษา เอกชน มาตรา 43 – มาตรา 45 กำหนดว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ นอกจากนี้ การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน สามารถเปิดสอนได้หลากหลายรูปแบบ ให้มีความเป็นอิสระมีการติดตามและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหาร โดยรัฐต้องให้การสนับสนุนเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี หรือสิทธิประโยชน์อย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2534: 48-49)

สถานศึกษาเอกชนในฐานะเป็นสถาบันการศึกษา จัดการศึกษาตั้งแต่การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะต้องปรับเปลี่ยนและปรับปรุงการบริหารและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดเวลา ซึ่งในปัจจุบันนี้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา พัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนมีความสามารถ ทางความคิด สามารถแสวงหา ความรู้ได้ด้วยตัวเอง รู้จักศึกษาวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาได้ทันโลกและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม แต่การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผล จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาทั้งในด้านปัจจัยและกระบวนการทำงาน ในด้านปัจจัยนั้นได้แก่ อาคาร สถานที่ วัสดุ

ครูภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และงบประมาณส่วนในด้านกระบวนการได้แก่ กระบวนการบริหารกระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539: 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการเรียนการสอน เป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสภาพที่ไม่พึงประสงค์ในปัจจุบันให้เป็นสภาพที่พึงประสงค์ได้ การจัดการเรียนการสอนก็ต้องอาศัยการบริหารมาช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการนิเทศการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนของอีกทางหนึ่งด้วย ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546: 36) การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาปัจจุบันมุ่งเน้นรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารกับครูในสถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งเข้าใจถึงสภาพและปัญหาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพราะบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนย่อมทราบและเข้าใจสภาพปัญหาของสถานศึกษาตลอดจนสามารถวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาได้ดีกว่าบุคลากรภายนอกซึ่งจะส่งผลให้การนิเทศการศึกษาตอบสนองความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษาได้มากกว่า ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วรรณพร สุขอนันต์ (2550: 37) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ประสบการณ์มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน เกิดความเจริญงอกงามอาชีพ มีความมั่นใจในการทำงาน ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ มีขวัญและกำลังใจ มีความเข้าใจกันเพื่อเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

การนิเทศภายในโรงเรียนแม้จะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังมีปัญหา อุปสรรคอยู่มาก การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความเป็นระบบ และกระบวนการขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่เข้าใจหลักการนิเทศการศึกษา และไม่ได้ปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเต็มที่ซึ่งขาดรูปแบบวิธีการตลอดจนเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ปัทมา บุญเจริญ (2544: 3) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาที่ทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ได้แก่ ผู้บริหารมีภาระงานมาก ต้องทำการสอนทำให้เวลาในการนิเทศน้อย ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ขาดความรู้ ทักษะในการนิเทศเพราะไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนมาก่อน หรือผู้นิเทศไม่สามารถนำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติที่โรงเรียนได้

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่แปรสภาพมาจากสถาบันศึกษาปอเนาะ การจัดการเรียนการสอนเป็นแบบสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน เพื่อให้ได้เรียนรู้ทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ กระบวนการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นแบบบูรณาการ ซึ่งการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาความรู้ความสามารถให้เป็นที่ยอมรับ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้พัฒนาครูและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นั่นคือการนิเทศภายในโรงเรียนเนื่องจากเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพ ในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง

สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เป็นปัญหาที่รัฐโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ หลากอย่างในการระดมสรรพกำลัง เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพทางการศึกษาที่ตกต่ำกว่ามาตรฐานของประเทศมาก จากปัญหาคุณภาพทางการศึกษาที่ตกต่ำนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาอื่น ๆ อีก เช่น ความคิดที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาการก่อการร้าย เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาจากครูสอนไม่ตรงวุฒิ นักเรียนอ่าน เขียน ฟัง พูดภาษาไทยไม่คล่อง จึงส่งผลให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำกว่าจังหวัดอื่น ๆ ของ (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2551: 41-44) เช่นเดียวกันกับการรายงานผลการประเมินคุณภาพทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัดและระดับประเทศทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2557: 39) ซึ่งจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ในทุกระดับชั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและต้องสอดคล้องกับหลักสูตร การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโรงเรียนเอกชน จึงเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็น

อย่างยิ่งที่ต้องการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา นั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศจะเป็นผู้บริหาร ครูวิชาการ ผู้ที่รับการนิเทศคือครูผู้สอนภายในโรงเรียน ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถทำให้ผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา สามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงเพื่อบริหาร การศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูผู้สอนตลอดจน ผู้รับผิดชอบได้เข้าใจปัญหาและสภาพในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน อีกทั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นใน กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการกิจการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัด สงขลาจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดของ โรงเรียนและอำเภอ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนใน เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูในโรงเรียนเอกชนที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาด โรงเรียนและอำเภอที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขต พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยแยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 51คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 51 คนและครู จำนวน 1,276 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 1,378 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2557)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยแยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 44 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 44 คน และครู จำนวน 310 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 398 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วจึงดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้โดยการจับฉลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ตำแหน่ง

- 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน
- 2) หัวหน้าวิชาการ
- 3) ครู

2.1.2 ประสบการณ์

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 – 10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2.1.3 ขนาดของโรงเรียน

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่

2.1.4 อำเภอ

- 1) อำเภอจะนะ
- 2) อำเภอเทพา
- 3) อำเภอนาทวี
- 4) อำเภอสะบ้าย้อย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2541: 6-12) คือ

- 2.2.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
- 2.2.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.2.3 ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 2.2.5 ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2541: 6-12) คือ

- 3.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
- 3.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3.3 ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3.5 ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

4. ขอบเขตระยะเวลา

ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ดำเนินการปีการศึกษา 2557

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
<p style="text-align: center;">ข้อมูลทั่วไป</p> <p>1. ตำแหน่ง</p> <p>1.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน</p> <p>1.2 หัวหน้าวิชาการ</p> <p>1.3 ครู</p> <p>2. ประสบการณ์</p> <p>2.1 ต่ำกว่า 5 ปี</p> <p>2.2 5 – 10 ปี</p> <p>2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป</p> <p>3. ขนาดของโรงเรียน</p> <p>3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก</p> <p>3.2 โรงเรียนขนาดกลาง</p> <p>3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่</p> <p>4. อำเภอ</p> <p>4.1 อำเภोजะนะ</p> <p>4.2 อำเภอเทพา</p> <p>4.3 อำเภอนาทวี</p> <p>4.4 อำเภอสะบ้าย้อย</p>	<p style="text-align: center;">การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน</p> <p>1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย</p> <p>2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน</p> <p>3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน</p> <p>4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียน</p> <p>5. ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน</p>

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายใน หมายถึง เป็นการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อมุ่งที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพ

2. การกำหนดและแจ้งนโยบาย หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยการประชุมหารือครูในโรงเรียนว่า มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแล้วแจ้งให้บุคลากรภายในโรงเรียนทราบและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานใกล้เคียงและชุมชนทราบ

3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารแต่งตั้งให้เป็นผู้ทำหน้าที่นิเทศ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอน เป็นที่ยอมรับแก่คณะครูภายในโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

3.1 บุคลากรในนามคณะกรรมการนิเทศควรประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้คือผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับหมวดวิชา ครูที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอนเป็นที่ยอมรับแก่คณะครูในโรงเรียน

3.2 การพิจารณาคูณสมบัติของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาคูณสมบัติหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ดังนี้

ด้านส่วนตัว ควรเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นผู้นำวิชาการ ยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นคนเปิดเผย ยิ้มแย้มแจ่มใสให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ด้านความรู้ความสามารถ ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ มีเทคนิคความคิดในการพูดจูงใจคนให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจ สามารถประเมินผลวิจัย และนำไปพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศได้

ด้านพฤติกรรมแสดงออก เป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจ มองโลกในแง่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เห็นใจและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ตลอดจนรู้จักยกย่องและชมเชยผู้กระทำดี

ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผู้ตรงต่อเวลา รักษาเวลา ไม่ละเลยทำให้เกิดผลเสียหายต่อการปฏิบัติเป็นผู้มีความจริงใจและตั้งใจทำงานเพื่อให้ผลของงานมีประสิทธิภาพสูง

4. การเตรียมการด้านต่างๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการเตรียมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป วิธีการศึกษาอาจทำได้โดยประชุมครูทั้งโรงเรียน แยกประชุมแต่ละหมวดวิชาหรือแต่ละระดับชั้น เพื่อเปิดให้ครูเสนอปัญหาความต้องการและแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ กันเอง เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีโอกาสแสดงทรรศนะได้โดยเสรี

4.2 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนได้พอสมควรแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ทราบสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร

4.3 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา เมื่อทราบว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหาคืออะไร ย่อมสามารถมองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีนิเทศได้โดยง่าย

4.4 การเตรียมเครื่องมือนิเทศการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการนิเทศดังกล่าว เช่น การนิเทศภายในโรงเรียนโดยให้บริการเอกสาร เครื่องมือที่ผู้บริหารต้องเตรียมคือ หนังสือที่ต้องใช้เพื่อการนิเทศ และสถานที่ให้บริการ เป็นต้น

4.5 การให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ถ้าผู้บริหาร โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนจนเป็นที่ยอมรับ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องเสริมเจตคติที่ดีให้เกิดแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศทุกฝ่าย

5. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดโครงการนิเทศภายในโรงเรียนใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้ ผู้บริหารมีการเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของครู และนำเอาปัญหา ความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือ สนับสนุน พัฒนาครูให้มีคุณภาพต่อไป

6. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ผู้มีหน้าที่ประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าระดับชั้น และหัวหน้าสาย วิธีการประเมินผลอาจทำได้ 2 วิธี คือ

6.1 การประเมินด้วยเครื่องมือ เป็นวิธีการประเมินผลที่มีคุณภาพและใช้ความพยายามในการรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

6.2 การประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่างๆ เป็นวิธีการประเมินผลที่อาศัย ครูในโรงเรียนดำเนินการพิจารณาร่วมกันโดยอาจดำเนินการในลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน การประชุมอภิปรายปัญหาร่วมกัน

7. ผู้อำนวยการ โรงเรียน หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

8. หัวหน้าวิชาการ หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

9. ครู หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งครูและได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

10. ประสบการณ์ หมายถึง อายุการทำงานของผู้อำนวยการ หัวหน้าวิชาการและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ที่เป็นกลุ่มประชากร นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู โดยแยกเป็นต่ำกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

11. โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา หมายถึง โรงเรียนเอกชนในพื้นที่ 4 อำเภอ ฉะนะ เทพา นาทวีและสะบ้าย้อยของจังหวัดสงขลา

12. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนเอกชนตามจำนวนนักเรียนในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2555: 5)

12.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

12.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-1,000 คน

12.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001 คนขึ้นไป

13. สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระบบและนอกระบบ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ 4 อำเภอ ฉะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย ของจังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีความสำคัญและประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้เป็นแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เป็นแนวทางต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาเพื่อใช้ข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 กระบวนการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2 ความความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.3 ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.5 ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.6 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.7 แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การนิเทศภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
4. เขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 4.1 ลักษณะบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 4.2 คุณภาพและโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในพื้นที่
 - 4.3 การบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีผู้ให้ความหมายการนิเทศศึกษาอย่างหลากหลาย และแตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นนักการศึกษาและนักวิชาการทั้งของเมืองไทยและต่างประเทศ ตามแนวคิดของแต่ละคนดังต่อไปนี้

Harris (1985: 162-163) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นสำคัญ

Gilckman (1990: 61) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นเรื่องของงานปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

กิติมา ปรีดีดิลก (2541: 262) ซึ่งกล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการชี้แนะแนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายที่วางไว้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542: 2) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ

สมชาย สุภาคาร (2543: 9) สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง งานบริการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่บุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งส่งผลให้การศึกษานักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

สุวรรณ โชติสุกานต์ (2547: 6) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นการให้คำแนะนำการสนับสนุนการช่วยเหลือและการติดตามการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

วรรณพร สุขอนันต์ (2550: 17) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันในบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

จากความหมายที่กล่าวไว้นี้สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง การร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน โดยการช่วยเหลือ แนะนำการ

วางแผน การปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

ในการนิเทศการศึกษาได้มีนักวิชาการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ได้อธิบายจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาดังนี้

Briggs (1986: 56-58) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาโดยแบ่งได้เป็น 4 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ครู สามารถทำได้โดย
 - 1.1 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาความรู้ และความสามารถด้านการสอนด้วยการเข้ารับการศึกษา การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษา และการศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น
 - 1.2 ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกปฏิบัติและทดลองใช้ทักษะการสอน และการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
 - 1.3 ส่งเสริมให้ครูได้แสดงความสามารถในการคิด และตัดสินใจที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง
2. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ช่วยครูให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ หน้าที่ และความรับผิดชอบด้านการศึกษาของโรงเรียนและของครู
 - 2.2 ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน และสามารถช่วยเหลือแนะนำวิธีการแก้ปัญหา และป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก
 - 2.3 ช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ความต้องการ และสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง
 - 2.4 ช่วยติดตาม ประเมินผล และเสนอแนวทางการปรับปรุงการทำงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
3. ส่งเสริมขวัญ กำลังใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ได้แก่
 - 3.1 ให้เกียรติ ยกย่องชมเชยการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จของครู
 - 3.2 ทำงานร่วมกันกับครู ในฐานะที่ครูเป็นนักวิชาชีพที่มีความรู้ และความสามารถที่เท่าเทียมกัน
 - 3.3 สร้างความตระหนัก เห็นคุณค่า และความสำคัญของวิชาชีพครู

3.4 ให้ครูได้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความสามารถของครูและช่วยในการสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ได้แก่

4.1 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน

4.2 ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาของชุมชน

4.3 สนับสนุนให้ชุมชนสนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน

4.4 ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม และใช้แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สังัด อุทรานันท์ (2530: 12) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาคน ก็คือ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้บุคคลเหล่านั้น ได้เปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนางาน โดยเหตุที่เป้าหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน ซึ่งได้แก่การสอนที่ดีขึ้นนั่นเอง

3. เพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ การประสานสัมพันธ์นั้นจะเป็นผลดีเกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่การทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ ทั้งนี้เพราะว่าขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็ย่อมประสบความสำเร็จได้ยาก

กิติมา ปรีดีคิดล (2532: 30 อ้างถึงใน วรรณพร สุขอนันต์, 2550: 17) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและมีวิธีการทำงานด้วยตนเอง

2. เพื่อให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูรู้ว่าอะไรเป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

3. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน

5. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุนโรงเรียน
ไฟโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542: 2) ได้แบ่งความมุ่งหมายของการนิเทศในลักษณะ ดังนี้
 1. ช่วยให้คุณเห็นและเข้าใจต่อแง่มุมในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและหน้าที่ โดยเฉพาะของโรงเรียนที่จะดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้น ภารกิจของศึกษานิเทศก์ครูใหญ่และ ผู้บริหาร มิใช่คอยเน้นแต่ในเรื่องเทคนิคการสอน และการคิดค้นระเบียบวิธีการสอนเท่านั้น หากแต่ยังต้องมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียน โดยรอบด้านคือสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านสุนทรียภาพ ด้านมโนภาพ และด้านสร้างสรรค์
 2. ช่วยให้คุณได้เห็นและเข้าใจในความต้องการของเยาวชนและปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน และช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนอย่างดีที่สุด ศึกษานิเทศก์จะต้องพยายามช่วยกระตุ้นเตือนให้คุณรู้จักให้กำลังใจแก่เด็กนักเรียน เข้าใจปัญหาของเด็กวัยต่าง ๆ และเข้าใจความต้องการของเด็กด้วย
 3. ช่วยสร้างคุณให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ ช่วยส่งเสริมความสามัคคี และรู้จักทำงานร่วมกับครู ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
 4. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคน และช่วยให้คุณได้ใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ ค้นหาคุณลักษณะดีเด่นในตัวครูแล้วส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น
 5. ช่วยส่งเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยกำลังสติปัญญาอันสูงเพื่อบรรลุจุดประสงค์อันเดียวกัน
 6. ช่วยให้คุณพัฒนาการสอนของตน สนับสนุนให้คุณได้พิจารณาวิธีสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ว่าตรงไหนเข้มแข็งดี และตรงไหนเป็นส่วนอ่อน ซึ่งจะต้องแก้ไขข้อควรระวังในเรื่องนี้คือ
 - 6.1 ไม่พยายามขัดแย้งความคิดเห็นที่ตนนิยมให้คุณจำต้องยอมรับ ไม่พยายามฝืนให้คุณต้องทำตามแบบที่ตนชอบ ศึกษานิเทศก์จึงควรทำงานร่วมกับครูโดยช่วยให้คุณได้รู้จักใช้ความสามารถของตนเอง
 - 6.2 หลีกเลี่ยงการกรอกคำแนะนำต่าง ๆ ในการปรับปรุงการสอนจนครูรับไม่ไหว คือ ทั้งมากและทั้งยาก
 7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจงานในโรงเรียนและงานอาชีพครู การช่วยฝึกครูใหม่อาจจะทำก่อนโรงเรียนเปิดโดยให้ความเข้าใจในงานทั้งด้านธุรการ การปกครองชั้นรวมทั้งด้านสังคมและการทำงานร่วมกัน

8. ช่วยประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันเอาไว้ นำข้อมูลจากการวัดประเมินผลมาวิเคราะห์หามูลเหตุ หาทางแก้ไข แต่ละมูลเหตุ เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นเป็นลำดับ

9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นหาจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม

10. ช่วยในด้านประชาสัมพันธ์บอกเล่าและชี้แจง ให้ราษฎรในท้องถิ่นทราบถึงความเคลื่อนไหวของการศึกษาที่โรงเรียนในท้องถิ่นได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรเข้าใจและให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียน

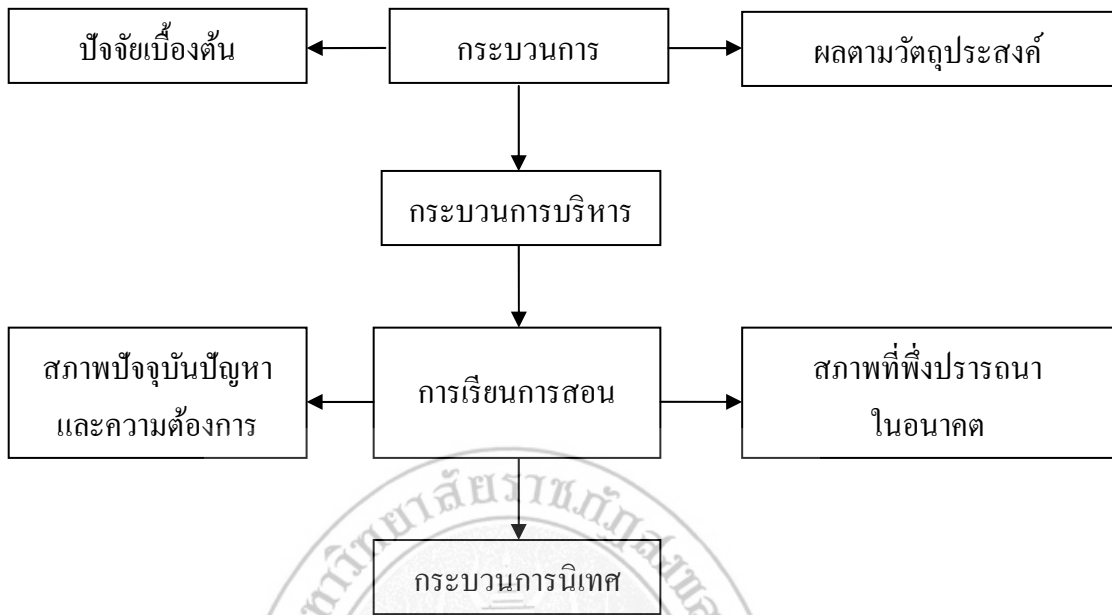
11. ช่วยหยิบยกปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ทางโรงเรียนไม่สามารถจะแก้ไขได้โดยลำพัง เสนอข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารตามลำดับที่จะแก้ไขให้ลุล่วงต่อไป

12. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการถูกใช้งานจนเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการถูกตำหนิติเตียนหรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่การพัฒนาครูทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ คือ ช่วยให้ครูมีความเข้าใจถ่องแท้ ในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านระเบียบวิธีการสอน ด้านการประเมินผลและการประมวลความรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญาให้เกิดแก่ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะต้องศึกษาจากสภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาในทุกระดับ จะต้องมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ รวมถึงกระบวนการเรียนการสอน ที่มีจุดเริ่มต้นจากความต้องการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ซึ่งมีกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นลำดับขั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541: 54)

ภาพ 2 กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากภาพ 2 จะเห็นว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาจำเป็นต้องทราบสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการทางการศึกษาเสียก่อน จึงจะสามารถกำหนดสภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคต เมื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสภาพที่พึงประสงค์ในอนาคตแล้วการจัดระบบการศึกษาก็ใช้กระบวนการขั้นนี้ อาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ขณะที่ผู้รับการนิเทศกำลัง ปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

สังัด อุทรานันท์ (2530: 84-87 อ้างถึงใน วรรณพร สุขอนันต์, 2550: 24-26) ได้พัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสังคมไทย มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็นขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่ดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไรและจะอย่างไร จึงจะทำให้ได้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ

1. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ

2. การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กับที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นก็ได้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating-E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต้องมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการศึกษาข้อมูล วางแผน ปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลโดยเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันหลาย ๆ ฝ่ายทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้มีขึ้นภายในสถานศึกษาของตน เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและงานสนับสนุนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนหรือเรียกสั้น ๆ ว่าการนิเทศภายใน นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

ชูลี ผลว่า (2540: 14) ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า การนิเทศเป็นกระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือ การช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถและพฤติกรรมการสอนด้วยตนเอง อันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

กิติมา ปริดีดิลก (2541: 306-307) กล่าวว่า แต่เดิมเรามักเข้าใจว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาเท่านั้น ครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศแต่ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้น เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาด้านต่าง ๆ มากขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตร เน้นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การขยายตัวด้านขนาดสถานศึกษาและบุคลากรมีมากขึ้น การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ จึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการ

นิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลงาน ที่มีคุณภาพสูง ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา

ซารี มณีสรี (2542: 201) การนิเทศภายในหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร กับครูในโรงเรียนในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อ คุณภาพของนักเรียน

ศุภวัตร พิเลิศ (2544: 27) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในว่า การกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา คือ การดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภายในโรงเรียน ให้สามารถส่งเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพ บุคลากร ที่สำคัญที่จะเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจนี้ ให้บรรลุผลสำเร็จ คือ ครูผู้สอน ครูเหล่านี้มีความแตกต่างกันทั้ง ในด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพและความต้องการ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรวมพลังกับครูที่มีความแตกต่างกันเหล่านี้ให้สามารถปฏิบัติภารกิจของตน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ในขณะเดียวกัน ก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือเป็นครูที่เรียกว่า “ครูมืออาชีพ” การนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่าง หนึ่งของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวบรวมพลังของครูและพัฒนาครู ให้มีความสามารถ ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองหลักสูตร ยั่งยืนและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมมือกันวางแผนการพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันครูก็มีความมั่นใจ มีขวัญและกำลังใจมีความภาคภูมิใจ ที่ประสบความสำเร็จในการ ปฏิบัติงานจนถึงขั้นเกิดความภาคภูมิใจ แล้วจะทำการปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของตน ให้ดีขึ้นอยู่เสมอจนเป็นนิสัย ทำให้เกิดการพัฒนาการที่ถาวร ดังมีคำกล่าวว่า “การจัดการที่ดีเป็นกุญแจ ในการนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี”

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545: 29) สรุปไว้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูในสถานศึกษานั้นในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงาน ของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

กรองทอง จิระเชชากุล (2550: 4) ได้สรุปความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เป็น การส่งเสริม สนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียน ทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุน แก่ใจปรับปรุง ให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

ซารี มณีศรี (2538: 201 อ้างถึงในสมศักดิ์ ค่านเดชา, 2544: 52) ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นในการจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

1. ปัญหาหลักมี 2 ประเด็น คือ การนิเทศจากภายนอกไม่ทั่วถึงและการนิเทศไม่มีคุณภาพ
2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมครูมิใช่ผู้สอนดี มีความรู้ ประพฤติดีเท่านั้น หากแต่ยังต้องบริหารเวลาเพื่อสังคม ชุมชน พัฒนาบุคลากรโรงเรียน ไม่หวังพึ่งไม่รอคอยพัฒนานิเทศตนเอง
3. การช่วยเหลือกันและกัน โดยประสานการนิเทศจากภายนอกและภายใน การนิเทศทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยร่วม
4. ปรับปรุงงานวิชาการซึ่งแต่ละโรงเรียนมีสภาพข้อจำกัดไม่เหมือนกัน การที่คนภายในรู้เรื่องดีที่สุดกว่าคนภายนอกทำให้การพัฒนาการนิเทศภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
5. การยอมรับบุคคลที่จะเป็นผู้นำหรือหัวหน้าคนจะต้องให้ผู้อื่นยอมรับ ในการแต่งตั้งหัวหน้าควรคำนึงค่าคุณลักษณะด้านวิชาการ นำด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมความประพฤติเป็นแบบอย่างของครู การที่ครูยอมรับนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการการนิเทศภายใน
6. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ สภาพการสอนที่เปลี่ยนไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมินและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2545: 32) ได้สรุปความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
 2. ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
 3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
 4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง
- กรองทอง จิระเดชากุล (2550: 4) กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้
1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
 2. ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา

3. บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหา มากที่สุด

4. บรรยายการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง
วรรณพร สุขอนันต์ (2550: 35) ได้สรุปความจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า เหตุที่ต้องมีความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนก็คือ เป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากขาดแคลนผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยตำแหน่งศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่างๆ ได้ทั่วถึง ตลอดจนสิ่งสนับสนุนอื่นๆ ประกอบกับ ปัจจุบันบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถเพียงพอเป็นผู้รู้ปัญหาแท้จริงและสามารถจะติดตามการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศก็ได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกันทำให้งานดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่องและยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันด้วย

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า สถานศึกษามีความจำเป็นต้องจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน สามารถปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน และในปัจจุบันนี้ปริมาณศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอกับความ ต้องการของครูและสถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการนิเทศภายในโดยบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหา ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยร่วม

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น มีปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่น การขาดแคลนบุคลากร งบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาและเสริมสร้างคุณภาพพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

กรองทอง จิราเดชากุล (2550: 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 2 ประเภท คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้

1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียน ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุง
วิธีจัดการเรียนการสอน

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาการ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ในเรื่องต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษา มีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การบูรณาการเน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ วิธีจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและ
ประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วรรณพร สุขอนันต์ (2550: 37) ได้สรุปไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความมุ่งหมายเพื่อ
ช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ประสบการณ์มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน เกิด
ความเจริญงอกงามอาชีพ มีความมั่นใจในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีขวัญและกำลังใจ มี
ความเข้าใจกันเพื่อเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ
ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินการ
การนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อมุ่งที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบ
ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาการนักเรียนให้มีคุณภาพ

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

ชารี มณีศรี (2542: 27-28 อ้างถึงใน สุนทร ไชยขวัญ, 2554: 41-42) กล่าวถึง หลักการนิเทศ
ภายในไว้ดังนี้ คือ

1. การนิเทศเป็นการช่วยการกระตุ้น การประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอก
งามแก่ครู อาจทำได้โดยจัดให้ มีการอบรมด้านวิชาชีพ พัฒนาหลักวิชาความรู้ มีความเชื่อมั่นในการ
สอน มีประสบการณ์ในการจัดทำ และใช้อุปกรณ์การสอน พัฒนาทัศนคติในการทำงาน ปรับปรุง
แบบประมวลการเรียนการสอน โครงการสอน เข้าใจเทคนิคการประมวลผล

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย กระทำโดยครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษา ขอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ครูได้ใช้ความสามารถ เพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ กระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย อำนาจหน้าที่ เป็นอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงการบังคับการปฏิบัติที่ไม่ ชัดตรง การประเมินค่า เข้มงวด ตรวจตรา จัดมาตรฐานและพิธีรีตองสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายาม คิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ ๆ ให้ครูได้คิดสร้างสรรค์ตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน โดยงานนิเทศและงานพัฒนา หลักสูตร ไม่แยกกัน งานนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การใช้ แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์โดยยอมรับนับถือเห็นอกเห็นใจตรงไปตรงมา ให้ ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรไมตรีกับคนอื่น

6. การนิเทศมุ่งเสริมบำรุงขวัญกำลังใจของครูสูง ย่อมทำให้การสอนดีตามไปด้วยขวัญกำลังใจ ของครูดี การเรียนของเด็กจะดีตามไปด้วย ครูต้องการได้รับการยกย่องชมเชย

7. การนิเทศต้องมุ่งจัดช่องว่างระหว่าง โรงเรียนและชุมชน โดยศึกษาและวางแผนเพื่อ ทราบความต้องการและปัญหาในชุมชน ร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและ ชุมชน ช่วยครูในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพชุมชน ส่งเสริมครูจัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสาธิตทางเกษตร สัปดาห์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 227) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาว่าการ นิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงาน ต้องมีหลักยึดในการทำงาน หลักการนิเทศภายในสถานศึกษามีดังนี้

1. การนิเทศควรจัดให้มีการบริหารงานเป็นระบบและมีการวางแผน การดำเนินงานเป็น โครงการ

2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพ ในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลแสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นไปอย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครู อาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่อการงานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตน เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึภาคภูมิใจในอาชีพเป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ ที่จะพัฒนาได้

บุญ คำใจหนัก (2545: 11 อ้างถึงใน ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมพู, 2550: 23) ได้สรุปหลักการ การนิเทศภายในว่า ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องถือเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องนิเทศภายใน โรงเรียนของตนเองที่รับผิดชอบอยู่ การดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องเป็นการร่วมมือหรือยอมรับของบุคคลในโรงเรียนที่จะช่วยกันพัฒนาปรับปรุงแก้ไขซึ่งกันและกันภายใต้บรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีบรรยากาศแบบสร้างสรรค์ มีการประสานงานทำงานเป็นหมู่คณะ การนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องเกิดขึ้น จากความต้องการแก้ไขปัญหาหรือต้องการตอบสนองความต้องการของ โรงเรียนที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียนให้มีความเชื่อมั่นในตนเองและพร้อมที่จะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อให้บุคคลในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูง

กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550: 5) ได้กล่าวไว้มีดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายใน โรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

3. การนิเทศภายใน โรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

วรรณพร สุขอนันต์ (2550: 38) ได้สรุปว่า การนิเทศภายใน โรงเรียนมีหลักการนิเทศที่สำคัญที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติ คือ การนิเทศต้องเป็นการช่วยกระตุ้นและแนะนำเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นประชาธิปไตยยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี สร้างขวัญกำลังใจ โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การที่จะดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ได้ผลนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนควรยึดหลักการต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ได้ผล การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาจะได้ผลดี ถ้าผู้จัดการนิเทศเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้ปฏิบัติงานเข้าใจถึงศักยภาพสภาพพื้นฐานทางจิตใจ ตลอดจนความต้องการของบุคลากรเหล่านั้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งการดำเนินการนั้นผู้บริหารจะดำเนินการเองหรือมอบหมายหรือให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้
3. การนิเทศภายในโรงเรียน จะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดการนิเทศก็ไม่มีโอกาสสำเร็จได้เลย
4. จะต้องตระหนักว่า การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเป็นการร่วมมือหรือยอมรับของบุคคลในโรงเรียน ทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่การบังคับ หรือคอยจับผิดแต่ประการใดแต่อยู่ภายใต้บรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีบรรยากาศแบบสร้างสรรค์ มีการประสานงานทำงานเป็นหมู่คณะ
5. การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. การสร้างเสริมขวัญและกำลังใจของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย

ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศภายในโรงเรียน

ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการนิเทศภายใน ความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นผู้นำที่ดี มีความรู้ความสามารถ จะมีส่วนผลักดันให้การศึกษาเจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้งประกอบกับทำให้การบริหารงานภายในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารการศึกษากับการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

Burton and Bruckner (1995: 565) ได้ชี้ให้เห็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร คือ ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ ช่วยเหลือ และเป็นที่ปรึกษาหรือให้คำปรึกษาแก่ครู และในขณะที่ Deal (1987: 239) ได้ชี้แนะว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนนั้นจะต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาซึ่งในการนิเทศครูนั้น

จะต้องให้ความสนใจ และใส่ใจต่อความต้องการของครูเป็นรายคน ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องให้กำลังใจ ให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นธรรม ที่จะส่งเสริมให้ครูเกิดความพึงพอใจเกิดความเจริญงอกงามในการทำงาน ผู้บริหารต้องให้คำแนะนำให้คำปรึกษาและให้เกิดความรักความเมตตาต่อครูในการปฏิบัติกรณิเทศ

สุกานดา ปตนิยางกูร (2539: 179) ได้ให้ความเห็นว่า ความรับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร แบ่งหัวข้อใหญ่ๆดังนี้

1. ช่วยครูแต่ละคนทำการสอนให้ได้ผลดี ส่งเสริมให้ครูมีความเจริญงอกงามในอาชีพ
2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการสอน คือ ต้องช่วยเหลือครูในเรื่องเนื้อหาที่สอน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรมต่างๆตลอดจนการวัดผลประเมินผล
3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีแก่ครูทุกโอกาส คือ สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจงหรือชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้ครู
4. ประเมินผลการเรียนการสอนและโปรแกรมของโรงเรียนทั้งหมด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541: 59) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศ เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศให้เกิดขึ้นภายใน โรงเรียน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทดังนี้ คือ

1. ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการนิเทศของสถานศึกษา
2. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพและการพัฒนาตนเองให้แก่คณะครูในสถานศึกษา
3. จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดระบบการนิเทศของโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ
4. ให้ความรู้ให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศในโรงเรียน
5. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับครูในโรงเรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูในโรงเรียนให้เห็นความก้าวหน้าของตนเอง

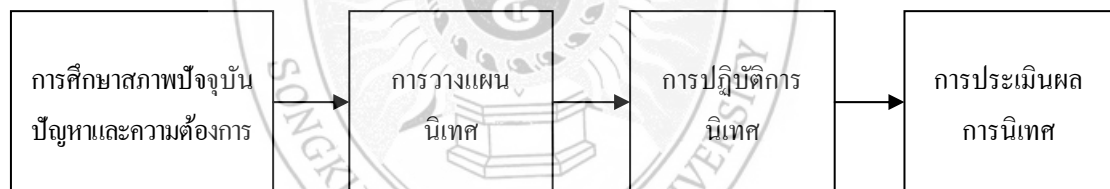
6. เผยแพร่ความสำเร็จของคณะครูในโรงเรียน ให้การเสริมแรง ให้การยกย่อง เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศภายในเป็นบทบาทของผู้บริหาร มีหน้าที่คิดวางแผนและสนับสนุนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งนี้เพื่อให้เกิดต่อครูและนักเรียนโดยตรง

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร โรงเรียน ที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมีลักษณะการปฏิบัติ เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ คืออาศัยกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อยึดแนวทางไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่จะ ช่วยให้การนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติงาน อันประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา การวางแผนการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล ดังนั้นหากผู้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการนิเทศ ภายในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกระบวนการทุกขั้นตอนแล้วจะทำให้การนิเทศภายในโรงเรียน มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2552: 8) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียนว่า เป็นขั้นตอนการนิเทศการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มี 4 ขั้นตอน ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพประกอบตามลำดับดังนี้

ภาพ 3 ขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือ พัฒนางานใด ๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการมองเห็นปัญหาของงานอย่างชัดเจน เพราะการมองเห็นปัญหา จะนำไปสู่ความต้องการในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา ดังนั้น การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการจึงจำเป็นต้องกำหนดไว้ให้แน่ชัดซึ่งมีจุดประสงค์ ดังนี้

- 1.1 เพื่อทราบสภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
- 1.2 เพื่อทราบสภาพที่เป็นปัญหาและความต้องการของครู
- 1.3 เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางตัดสินใจแก้ปัญหา

1.4 เพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติงานนิเทศให้ไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนนั้นควรใช้วิธีการ 4 ขั้นตอน คือ

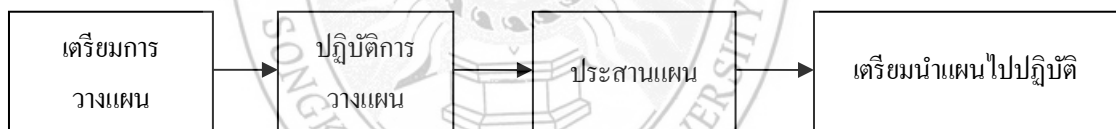
ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลในแต่ละเรื่องให้แน่ชัด

ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลของปัญหา โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรืออุดมการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อจะได้กำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละชนิด เพื่อนำไปพิจารณาคำเนินการแก้ไขปรับปรุงในขั้นต่อไป ในเรื่องของข้อมูลที่สำคัญนั้น ควรเป็นข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตราการเข้าชั้น ภาวะสุขภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียน รวมทั้งความต้องการของครูด้วย

2. การวางแผนการนิเทศ หมายถึงการนำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการมากำหนดกิจกรรมและแนวทางปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งการวางแผนนั้นต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยเหนือทุกระดับด้วย และควรมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังภาพ 4

ภาพ 4 ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.1 ขั้นเตรียมการวางแผน ควรดำเนินการโดยทำความเข้าใจขอบข่ายงาน อำนาจบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ แล้วจึงเริ่มจัดทำแผนและโครงการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โดยนำผลจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนมา จัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของหน่วยเหนือเพื่อจัดทำแผนให้สนองตอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 ขั้นลงมือปฏิบัติการวางแผน ในขั้นนี้ผู้บริหารควรจะได้มีการจัดประชุมครู โดยนำประเด็นปัญหาและความต้องการที่สำคัญ ซึ่งได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

รวมทั้งนโยบายของหน่วยเหนือมาพิจารณา เพื่อสรุปว่าในแต่ละปีสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาหรือปรับปรุงพัฒนางานใดได้มากน้อยเพียงใด

2.3 ชั้นประสานแผน ต้องมีการทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติและเวลาที่กำหนดจึงดำเนินการประสานคนและประสานงานเพื่อให้ฝ่ายต่างๆสามารถดำเนินงานไปด้วยดี

2.4 ชั้นเตรียมแผน ไปปฏิบัติ ในขั้นนี้สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานหรือทำแผนปฏิบัติงานออกมาเป็นรูปเล่ม และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐาน เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย และเพื่อสะดวกต่อการติดตามผลงานภายหลัง ซึ่งในแผนปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องประกอบด้วยโครงการ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.4.1 หลักการและเหตุผล

2.4.2 วัตถุประสงค์

2.4.3 เป้าหมาย

2.4.4 แผนดำเนินการ ประกอบด้วย

- 1) กิจกรรมสำคัญ
- 2) ปฏิทินปฏิบัติงาน
- 3) ทรัพยากรที่ต้องการ
- 4) การประเมินผล
- 5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3. การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ ควรจัดให้มีการประชุมคณะปฏิบัติงานเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผล การประเมินผลและการสรุป ผลการนิเทศ

3.2 ปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารไม่ควรละเลยเกี่ยวกับการเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของครูและนำเอาปัญหา ความต้องการนี้มาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งในการปฏิบัติการนิเทศนี้ผู้บริหารจะใช้การนิเทศทางตรง คือผู้บริหารปฏิบัติการนิเทศด้วยตนเอง โดยปฏิบัติตามโครงการ แผนงาน และการใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้หรือใช้การนิเทศทางอ้อมซึ่งเป็นการนิเทศโดยใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้หรือใช้การนิเทศ

ทางอ้อมซึ่งเป็นการนิเทศโดยใช้สื่อนิเทศแทนผู้นิเทศ ได้แก่ การจัดส่งเอกสารแนะนำใช้คู่มือครู จุลสาร เทป ใสลด์ วิดีโอ เป็นต้น รวมทั้งใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ มาช่วย แนะนำก็ได้ การปฏิบัติ การนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ผลดี

4. การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้นิเทศควรประเมินผลตั้งแต่การเตรียมงานก่อนการปฏิบัติ การนิเทศ เมื่อเริ่มปฏิบัติ ระหว่างปฏิบัติ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ ขั้นตอนการประเมินผลควรประกอบด้วย

4.1 ขั้นเตรียมงาน ควรตรวจสอบความสมบูรณ์ของแผนงาน/โครงการ

4.2 ขั้นเตรียมปฏิบัติงาน ควรตรวจสอบปัจจัยและการสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ

4.3 ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน ตรวจสอบเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคขณะปฏิบัติงาน

4.4 ขั้นสิ้นสุดโครงการตรวจสอบผลรวมการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งในการประเมินโครงการนั้น ควรประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตาม โครงการ และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามโครงการด้วย

4.5 ขั้นสรุปและรายงานผล ควรดำเนินการหลังจากประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4.5.1 ชื่อโครงการ

4.5.2 วัตถุประสงค์

4.5.3 เป้าหมาย

4.5.4 ปัญหาและอุปสรรค

4.5.5 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

4.5.6 ข้อเสนอแนะ

4.5.7 ผู้รับผิดชอบโครงการ

4.5.8 ผู้รายงาน

สังค อุทรานันท์ (2530: 88-89) มีความเห็นว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 วางแผนนิเทศ (Planning – P)
2. ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing – I)
3. ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing – D)
4. ขั้นที่ 4 สร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing – C)
5. ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating – E)

ขั้นที่ 1 วางแผนนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

1. เริ่มจากการรับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน ถ้าหากผู้บริหาร โรงเรียนหรือผู้นิเทศดำเนินการไปโดยครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่ทราบว่าปัญหาหรือยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องทำ ครูและบุคลากรเหล่านั้นก็มักจะไม่ให้ความสำคัญหรือไม่มีความสนใจในการปฏิบัติงานดังนั้นในการวางแผนจึงควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง ประชุมระดมความคิดเห็น หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับรู้ว่า เขาเองเป็นบุคคลหนึ่งที่ต้องร่วมแก้ปัญหาหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

2. เมื่อผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศได้รับรู้และยอมรับสภาพปัญหาและความต้องการร่วมกัน ผู้ดำเนินการนิเทศก็เป็นผู้นำในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการนิเทศ

3. หลังจากการดำเนินการวางแผนการนิเทศ จนกระทั่งได้แนวทางในการดำเนินการแล้ว ก็จะต้องจัดบุคลากรและมอบหมายให้บุคลากรฝ่ายต่างๆรับผิดชอบ ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรู้ถึงบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายต่างๆ จากนั้นจึงให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้นโดยตลอด

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้างจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งที่สำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่และสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปอย่างไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติจริงนั้นอาจดำเนินการโดยบุคคลภายใน โรงเรียน ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

2. ในกรณีที่เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดหรือมอบหมายให้คณะผู้นิเทศเป็นผู้ติดตามแนวความคิดจากวิทยากร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

3. ถึงแม้ผู้บริหารจะไม่อยู่ในฐานะผู้ดำเนินการให้ความรู้ หรือมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบโครงการนิเทศแล้วก็ตาม หากเป็นไปได้ผู้บริหารควรร่วมรับฟังการบรรยายจากวิทยากรไปพร้อม ๆ กับครูผู้รับการนิเทศด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้บริหารจะบังเกิดผลดี คือ ทำให้ผู้บริหารเข้าใจหลักการหรือแนวคิดใหม่ที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะได้ปฏิบัติ อันก่อให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

4. หลังจากการให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้เสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว ก่อนจะสิ้นสุดรายการ ควรจัดให้มีช่วงเวลาสำหรับข้อตกลงในการท างานด้วย ข้อตกลงนี้จะเป็นเสมือนแนวทางในการทำงานและจะเสมือนกฎหรือระเบียบหรือสัญญาต่อกัน ซึ่งจะส่งผลต่อความตั้งใจและเอาใจกับการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศเป็นอย่างมาก

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะคือ

1. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินการในขั้นที่ 2

2. การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับความรู้มาแล้ว ผู้นิเทศก็จะทำหน้าที่นิเทศการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน ผู้บริหารก็จะคอยสนับสนุนให้การปฏิบัติงานนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการนิเทศงานนั้น มีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานดังนี้

1. การนิเทศงานของผู้นิเทศนั้น ควรดำเนินการ ไปตามข้อตกลงที่ได้ร่วมกันในขั้นที่ 2 การทำนอกเหนือจากข้อตกลงร่วมกัน จะทำให้ผู้รับการนิเทศไม่มีความไว้วางใจในตัวผู้นิเทศได้

2. ถึงแม้ผู้ปฏิบัติงานพร้อมที่จะรับการนิเทศแล้วก็ตามการลงมือนิเทศควรจะได้ดำเนินการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเสียก่อน การวางแผนร่วมกันนี้จะช่วยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความไว้วางใจต่อผู้นิเทศเป็นอย่างมาก

3. เมื่อถึงเวลาเข้าทำการนิเทศก็ควรจะไปพร้อมกับครูและควรออกจากห้องเรียนพร้อมกับครูผู้รับการนิเทศ การเข้าห้องเข้าและออกจากห้องก่อนกำหนด จะสร้างความรู้สึก หวาดระแวงให้แก่ผู้รับการนิเทศได้

4. ขณะสังเกตพฤติกรรมการสอน ถ้าหากพบว่าครูทำการสอนผิด โปรดอย่าทักท้วงเป็นอันขาด การทักท้วงความผิดพลาดขณะที่ครูกำลังสอน จะสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ และทำให้นักเรียนเสื่อมศรัทธาต่อครูผู้สอน สิ่งที่ถูกต้องก็คือ การพูดคุยกับครูผู้สอนเป็นการส่วนตัว หลังจากการสอนได้ผ่านไปแล้ว และให้ผู้สอนดำเนินการแก้ไขหรือชี้แจงข้อผิดพลาดต่อไป

5. ควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลายๆแบบ และควรให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนิเทศบ้าง เช่น ให้ไปสังเกตการณ์สอนของเพื่อนครูในห้องอื่น เพื่อเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้นิเทศ

6. การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศเป็นไปด้วยความเที่ยงตรงไม่ลำเอียงให้ข้อมูลทั้งส่วนที่ดีซึ่งควรรักษาไว้ และส่วนที่บกพร่องซึ่งสมควรจะทำการแก้ไขปรับปรุงควบคุมกันไป

7. ในการปฏิบัติงานนิเทศ ควรจะได้นำเอาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งวิธีการที่อยากเสนอแนะให้นำมาใช้คือ การนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศโดยยึดจุดประสงค์ แต่ถ้าจะเอาวิธีการอื่นมาใช้หรือพัฒนาวิธีการใหม่ ก็ต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศสมัยใหม่เป็นประการสำคัญ

ขั้นที่ 4 สร้างขวัญและกำลังใจ เป็นขั้นของการเสริมแรงของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อาจจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กันขณะที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้วก็ได้ ในการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างเสริมกำลังใจ คือ ผู้นิเทศซึ่งจะทำการสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้รับการนิเทศและอีกผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมาก คือผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งจะต้องสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศทั้งหมด คือ ทั้งผู้ให้การนิเทศและรับการนิเทศ

2. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้นิเทศนั้นจะทำได้โดยหลักมนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง และวางตัวอยู่ในฐานะผู้ร่วมงาน ไม่ใช่ฐานะผู้บังคับบัญชา

3. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร โรงเรียน สามารถทำได้โดยการให้ความสนใจและสนับสนุนการปฏิบัติงาน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการนิเทศ เท่าที่สามารถจะทำได้

4. ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องระวังในการทำนุบำรุงขวัญของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ เมื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศขึ้นแล้ว ก็ห้ามทำลายขวัญกำลังใจอย่างเด็ดขาด สิ่งสำคัญที่เป็นการทำลายขวัญกำลังใจของผู้บริหาร โรงเรียน พึงระมัดระวังอย่างยิ่ง คือ มาตรการให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไรหลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็ต้องปรับปรุงแก้ไขซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่ง กรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจหรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผลถ้าหากการประเมินผลงานและการดำเนินงานพบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะดำเนินการต่อไปก็สามารถทำได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ใหม่หรือหากจะมีการเริ่มปฏิบัติงานสิ่งใดที่แปลกใหม่ไปจากเดิมก็จำเป็นต้องเริ่มตามกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องต่อไป

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนอาศัหลักและวิธีการเดียวกันกับการประเมินผลการนิเทศทั่วไป คือ

1. การประเมินผลการนิเทศควรดำเนินการประเมินผลผลิต กระบวนการและปัจจัยป้อนเข้า โดยให้ความสำคัญมากที่สุดคือผลผลิต ให้น้ำหนักรองลงมาในกระบวนการทำงาน สำหรับปัจจัยป้อนเข้านั้น ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

2. ในส่วนของผลผลิตนั้น ให้ประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศโดยตรงไม่จำเป็นต้องประเมินคุณภาพนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติ งานของผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของนักเรียนนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆอีกมาก ในส่วนของกระบวนการปฏิบัติงานควรมุ่งเน้นพฤติกรรมในการทำงานร่วมกัน สำหรับขอบเขตของการประเมินนั้น ควรประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ

3. ผลที่ได้จากการประเมินควรจะได้นำมาเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานนิเทศต่อไปอีก นั่นคือ หากได้ผลดีแล้วก็ดำเนินการนิเทศต่อไปอีก จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ ผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นถาวร หรือสามารถช่วยตนเองได้แล้ว มีผลต่อการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น สำหรับกรณีที่ไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมาย ก็ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องหรือมีจุดอ่อนต่อไป

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นขั้นตอนการนิเทศการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีหลายรูปแบบ การเลือกวิธีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสถานการณ์ของโรงเรียนจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ทั้งผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำเป็นต้องมีคุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัยในตนเอง และความรู้ความสามารถด้านวิชาการ

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 37) ได้ระบุว่าระดับโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการมีแนวทางในการนิเทศ ติดตาม กำกับ ที่มุ่งให้เกิดผลต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดังนี้

1. วางแผนโครงการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ

2. ดำเนินการนิเทศภายในตามแผน/โครงการนิเทศโดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับงานและผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมออย่างทั่วถึง

3. ติดตาม กำกับ การจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ประเมินผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายใน และการจัดการศึกษาของโรงเรียน จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาของนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนแล้วนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่แสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงาน โครงการ ถ้าข้อมูลแสดงภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลที่แสดงภาพความสำเร็จของงานหรือดีกว่า/สูงกว่า แสดงว่าไม่มีความจำเป็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุง แต่จะต้องเพิ่มความคาดหวังเพื่อพัฒนาต่อไป แต่ถ้าข้อมูลแสดงภาพปัจจุบันไม่สอดคล้องกับข้อมูล แสดงภาพความสำเร็จของงานหรือด้อยกว่าแสดงว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาดำเนินการ

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อกำหนดจุดที่พัฒนา เป็นการวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาพความสำเร็จของงานเพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาและประเมินแนวทางเพื่อที่จะพัฒนาซึ่งจะเลือกจุดที่พัฒนาได้เหมาะสมจะทำให้การนิเทศภายในประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 การหาแนวทางเลือกในการพัฒนาเป็นการพิจารณาเลือกกลยุทธ์ ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาให้มีความเป็นไปได้หรือมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากที่สุดโดยคำนึงถึงจุดที่จะพัฒนาและความพร้อมหรือข้อจำกัดของหน่วยงาน

ขั้นที่ 4 การลงมือปฏิบัติเป็นการนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการ และกำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินตามขั้นตอน

ขั้นที่ 5 การติดตามประเมินผลและปรับปรุง เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการดำเนินการนิเทศผลที่ได้ระหว่างดำเนินการเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินการตามแผนนิเทศข้อมูลที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของงาน หากพบว่ายังไม่เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหนอย่างไร และหาวิธีการพัฒนาที่ดีขึ้น หรือหากพบว่าการดำเนินการตามแผนนิเทศบรรลุผลที่คาดหวังไว้ แต่จากการดำเนินการพบว่ามีวิธีการที่ดีกว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าก็อาจพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกได้

ขั้นที่ 6 การเผยแพร่ ขยายผล จากการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นผลที่ได้คือการบรรลุผลในการพัฒนา หรือนวัตกรรม ที่พร้อมจะเผยแพร่ขยายผลต่อไป

กรรทง จีรเชชกฤล (2550: 11-48) ได้เสนอแนวทงการดำเนินกรนิตศกยในโรงเรียน โดยใช้กิจกรรมนิตศกยใน ด้วยดวงใจห้ำประกร โดยสรุปลดงต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการและประเมินควมจำเป็นในการพัฒนา
 - 1.1 วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนา
 - 1.2 ประเมินควมจำเป็นในการพัฒนา
2. วิเคราะห์ห้ำจุดเด่นจุดด้อยเพื่อกำหนดจุดพัฒนา
 - 2.1 วิเคราะห์ผลที่ได้จากข้อมูลความต้องการในการพัฒนาของครู
 - 2.2 กำหนดจุดที่จะพัฒนา
3. หำแนวทงเลือกเพื่อพัฒนา
4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดนิตศกยในโรงเรียนในขั้นนี้เป้นขั้นที่จะต้องนำข้อมูลจากข้อ

3 มำดำเนินกร ดั่งนี้

- 4.1 กำหนดจุดประสงค์ เป้ำหมำและเลือกทงเลือกที่เหมำสมเป้นกิจกรรมนิตศ
- 4.2 จัดทำแผนนิตศ
- 4.3 ปฏิบัติกรนิตศตามแผนนิตศ
5. รำยงำนผลการดำเนินงำนนิตศกยในโรงเรียน

สรุปลได้ว่ แนวทงในการนิตศกยในโรงเรียน เริ่มจากการสำรวจสภำปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครู นักเรียน ว่ำมีสภำอย่งไร มีปัญหาอะไรที่ต้องการปรับปรุงแก้ไข ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะเป้นข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของโรงเรียน ครู และนักเรียน เมื่อมีการวางแผนแล้วก็ดำเนินกรหำวิธีการ นิตศ จากนั้นปฏิบัติกรนิตศตามแผนท่วางไว้และประเมินผลการปฏิบัติกรนิตศ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะนำไปวางแผนกรนิตศในครั้งต่อไป

กรรทงนิตศกยในของสำนักงำนคณะกรรทงการกรศึกษาเอกชน

สำนักงำนคณะกรรทงการกรศึกษาเอกชน (2541: 6-12) ได้กำหนดกรดำเนินงำนนิตศกยในโรงเรียน ดั่งนี้

1. กรกำหนดและแจ้งนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายในการดำเนิน กรนิตศกยในโรงเรียน โดยการประชุมหรือครูในโรงเรียนว่ำมีวัตถุประสงค์และเป้ำหมำอย่งไร เพื่อเป้นแนวทงในการปฏิบัติงำนแล้วแจ้งให้บุคลากรกรยในโรงเรียนทราบ และประช่ำสัมพันธ์ให้หน่วยงำนใกล้เคียงและชุมชนทราบ

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอน เป็นที่ยอมรับแก่คณะครูภายในโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.1 บุคลากรในนามคณะกรรมการนิเทศควรประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับหมวดวิชา ครูที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอนเป็นที่ยอมรับแก่คณะครูในโรงเรียน

2.2 การพิจารณาคคุณสมบัติของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนผู้บริหารจำเป็น ต้องพิจารณาคคุณสมบัติ ดังนี้

2.2.1 ด้านส่วนตัว ควรเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์และเป็นผู้นำวิชาการ ยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นคนเปิดเผย ยิ้มแย้มแจ่มใสให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.2.2 ด้านความรู้ความสามารถ ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ มีเทคนิคความคิดป้อนในการพุดจูงใจคนให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจ สามารถประเมินผลวิจัย และนำไปพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศได้

2.2.3 ด้านพฤติกรรมแสดงออก เป็นผู้มีความประพฤติประจําใจ มองโลกในแง่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เห็นใจและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ตลอดจนรู้จักยกย่องและชมเชยผู้กระทำดี

2.2.4 ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผู้ตรงต่อเวลา รักษาเวลา ไม่ละเลยทำให้เกิดผลเสียหายต่อการปฏิบัติเป็นผู้มีความจริงใจและตั้งใจทำงานเพื่อให้ผลของงานมีประสิทธิภาพสูง

3. การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรได้มีการเตรียมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่ทำการ ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป วิธีการศึกษาอาจทำได้โดยประชุมครูทั้งโรงเรียน แยกประชุมแต่ละหมวดวิชาหรือแต่ละระดับชั้น เพื่อเปิดให้ครูเสนอปัญหาความต้องการ และแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ กันเอง โดยให้มีการบันทึกผลการประชุมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอผู้บริหารรับทราบต่อไป วิธีนี้บรรยากาศในการประชุมต้องเป็นแบบประชาธิปไตย คือ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีโอกาสดแสดงทรรศนะได้โดยเสรี วิธีการศึกษาโดยการสำรวจเป็นวิธีการศึกษาปัญหาโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อสอบถามสัมภาษณ์ สังเกต หรือ ประชามติ คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปวิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย และวิธีการศึกษาจากแหล่งข้อมูลในโรงเรียน เช่น การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่คลุกคลี

กับเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด เช่น หัวหน้าหมวด หัวหน้าสาย หัวหน้าระดับ และการศึกษาจากทะเบียน วัตถุประสงค์ของโรงเรียน

3.2 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนได้พอสมควรแล้วนำ ข้อมูลเหล่านั้นมาแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ทราบสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลการสอบวิชาภาษาไทย ไม่เป็นที่พอใจ สาเหตุอาจเกิดจากเป็น นักเรียนกลุ่มอ่อนข้อสอบอาจยากเกินไปครูไม่ใช้สื่อการเรียน เมื่อพบว่า ปัญหาที่เกิดจากครูเป็น เหตุการณ์แก้ปัญหาจึงแก้ที่ครูในกรณีที่พบว่า สาเหตุแห่งปัญหามากกว่า 1 รายการการแก้ปัญหา ควรเรียงลำดับความสำคัญ ความรุนแรงของปัญหาแล้วดำเนินการแก้ไขตามลำดับ หรือจะแก้ปัญหา ไปพร้อม ๆ กันก็ได้

3.3 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา เมื่อทราบว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของ ปัญหาคืออะไร ย่อมสามารถมองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีพิเศษได้โดยง่าย ปัญหาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ สาเหตุ คือ ครูภาษาไทยขาดประสิทธิภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทางเลือกในการแก้ปัญหาที่น่าจะพิจารณา คือเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น วิธีการอาจกระทำโดยการให้ความรู้แก่ครูจาก เอกสารที่มีอยู่ ให้ครูเข้ารับการอบรม ให้ครูศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือให้มีการสังเกตการสอน การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีพิเศษนี้ อาจกำหนดหลาย ๆ ทาง หลาย ๆ วิธี และดำเนินการ ไปพร้อม ๆ กันตามที่โอกาสอำนวย

3.4 การเตรียมเครื่องมือพิเศษกรณีพิเศษภายในโรงเรียนมีวิธีแก้ปัญหาได้หลายทางควร เลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสม และการเตรียมการย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการพิเศษดังกล่าว เช่น การ นิเทศภายในโรงเรียน โดยให้บริการเอกสาร เครื่องมือที่ผู้บริหารต้องเตรียมคือ หนังสือที่ต้องใช้เพื่อ การนิเทศ และสถานที่ให้บริการ เป็นต้น

3.5 การให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศถ้าผู้บริหาร โรงเรียนให้ความรู้แก่ครูใน โรงเรียนจนเป็นที่ยอมรับ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้ว่าจะ สามารถดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศ ภายในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับเจตคติของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องเสริมเจตคติที่ดีให้เกิด แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศทุกฝ่ายเสียก่อน จึงค่อยดำเนินงานในขั้นต่อไป และเมื่อผู้บริหารเห็นว่า คณะครูยังไม่พร้อมทั้งด้านเจตคติและความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียน อาจจำเป็นต้องรอ จนกว่าทุกฝ่ายจะพร้อม ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดโครงการ นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะใช้การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศด้วยตนเอง

โดยปฏิบัติตามโครงการ แผนงาน และการใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้ หรือใช้การนิเทศทางอ้อม ซึ่งเป็นวิธีการนิเทศโดยใช้สื่อแทนผู้นิเทศ เช่น การจัดส่งเอกสาร แนะนำใช้คู่มือครู จุลสาร เทป สไลด์ วิดีโอ เป็นต้น รวมทั้งการใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาช่วยแนะนำ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่ควรละเลยเกี่ยวกับการเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของครู และนำเอาปัญหา ความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือ สนับสนุน พัฒนาครูให้มีคุณภาพต่อไป

5. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนผู้มีหน้าที่ประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารหัวหน้าหมวด หัวหน้าระดับชั้น และหัวหน้าสายวิธีการประเมินผลอาจทำได้ 2 วิธี คือ

5.1 การประเมินด้วยเครื่องมือ เป็นวิธีการประเมินผลที่มีคุณภาพและใช้ความพยายามในการรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

5.2 การประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นวิธีการประเมินผลที่อาศัยครูในโรงเรียนดำเนินการพิจารณาาร่วมกันโดยอาจดำเนินการในลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน การประชุมอภิปรายปัญหาาร่วมกันโดยหัวข้อการประชุม อาจประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้คือ สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงาน สภาพที่เป็นปัญหา หรืออุปสรรค ความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และการวางแผนปฏิบัติงานต่อไป

เขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

บริบทของเขตพัฒนาเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้

เขตพัฒนาเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา สตูลและสงขลา เฉพาะ 4 อำเภอ (จะนะ เทพา นาทวีและสะบ้าย้อย) ซึ่งลักษณะบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างจากจังหวัดชายแดนภาคอื่น ๆ ทั้งด้านกายภาพ หรือสภาพภูมิศาสตร์ ด้านชาติพันธุ์ และด้านสังคมวัฒนธรรม ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันด้านกายภาพ หรือสภาพภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เส้นกั้นพรมแดนอยู่ในป่าเขา ลักษณะชุมชนเป็นชนบทมากกว่า ชุมชนเมืองชาติพันธุ์เป็นลักษณะผสมระหว่างเชื้อชาติที่อยู่ติดกัน เช่นชายแดนภาคอีสานตอนใต้มีลักษณะผสมระหว่างชาวมลายู และชาวไทยและยังมีแรงงานจากภาคอื่น ๆ เข้าไปผสมมากขึ้นเช่น จากภาคอีสาน จากพม่า และเขมร ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทางทะเลและทางบก ที่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันส่วนด้านสังคมวัฒนธรรมที่มีลักษณะคล้ายกัน

คือ เป็นสังคมเกษตรและวัฒนธรรมผสมระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมเฉพาะท้องถิ่น เช่น ชายแดนภาคอีสานมีสภาพภูมิศาสตร์ แม้เป็นป่าเขาแต่ได้รับอิทธิพลมรสุมแตกต่างกันเพราะ ชายแดนภาคอีสานห่างไกลทะเล ทำให้ฤดูฝนแตกต่างกันไปจากชายแดนใต้ที่มีมหาสมุทรแปซิฟิก และ มหาสมุทรอินเดียขนานข้างอยู่ ส่งผลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างกัน ทำให้วิถีชีวิตและ วัฒนธรรมการดำรงชีวิตต่างกัน แม้จะเป็นลักษณะชุมชนบท แต่ลักษณะนิสัยอันเกิดจากสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน โดยมีเฉพาะวัฒนธรรมทางความเชื่อและศรัทธาในศาสนาทุกภาค มีความเชื่อและ ศรัทธาในศาสนาที่ตัวเองนับถือ แต่ศาสนาพิธี คำสอนและพฤติกรรมกรสืบทอดศาสนาต่างกันจน ทำให้วิถีชีวิตต่างกัน เช่น ชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมโดยสายเลือดที่เคร่งในคำสอน ทางศาสนามากกว่าชาวพุทธ ซึ่งลักษณะคำสอนอาศัยหลักของเหตุและผลเป็นฐานของความเชื่อ ซึ่ง ต่างจากคำสอนของศาสนาอิสลามที่เคร่งในคัมภีร์ที่ถือว่าเป็นคำสอนของศาสนา ประกอบกับ ชายแดนใต้ที่ประเทศเพื่อนบ้านก็เคร่งและนับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน ความรู้สึกเป็นพวก เดียวกันจึงมีความเข้มข้นกว่าความความเชื่อในเหตุและผล ทำให้มีผลต่อรูปแบบและ โครงสร้างของ การบริหารจัดการศึกษาและการใช้หลักสูตรที่ปรากฏชัดว่า มีโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามเฉพาะ เป็นจำนวนมากและไม่ได้ใช้ภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับวัฒนธรรมทางภาษา ในภาคอื่นของประเทศ แม้มีภาษาท้องถิ่น แต่ศัพท์ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทยเพียงแต่สำเนียงแตกต่างกัน ขณะที่ชายแดนภาคใต้นอกจากใช้ภาษาอาหรับในการสอนศาสนาอิสลามแล้ว ภาษาเพื่อการ สื่อสารในชุมชนส่วนใหญ่คือภาษามลายูถิ่นซึ่งมีความคล้ายคลึงกับชาวมลายู ทำให้เกิดโอกาสการ สร้างความรู้สึกว่าเป็นชนชาติเดียวกันซึ่งเป็นตัวแปรอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่รุนแรงกว่าภาษา ถิ่นในภาคอื่น ๆ ของประเทศที่ใช้ศัพท์ภาษาไทยเป็นฐานมากกว่า และยังเป็นตัวขวางกั้นที่จะรับ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตจากภายนอกได้มากกว่าจังหวัดชายแดนในภาคอื่น จึงปรากฏมีกรณีทาง การเมืองและศาสนาให้เห็นบ่อยกว่าในภูมิภาคอื่น แม้อิทธิพลทางเทคโนโลยีสามารถแพร่กระจาย วัฒนธรรมจากภายนอกเข้าไปได้ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพไม่ต่างกัน แต่ตัวแปรขวางกั้นมีความ เข้มข้นต่างกัน ทำให้ซึมซับเอาวัฒนธรรมภายนอกได้ช้ากว่า ดังเช่น การแต่งกาย ภาษาถิ่น ความเชื่อ เกี่ยวกับเชื้อชาติ อิทธิพลทางเทคโนโลยีเปลี่ยนสภาพชุมชน ความเชื่อเดิมของประชาชนในชายแดน ภาคใต้ช้ากว่าพื้นที่อื่น (ฮาดียา ลาเต๊ะ, 2556: 50 อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวง ศึกษาธิการ, 2555: จ-ฉ)

คุณภาพและโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในพื้นที่

รัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหลายหน่วยงานได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อ เพิ่มคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ เช่น การจัดตั้ง โรงเรียนราชประชานุ

เคราะห์ 5 แห่งเพื่อรับรองเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ที่ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล และโรงเรียนที่มีชื่อเสียงอื่นทั่วประเทศตามโครงการครอบครัวอุปถัมภ์ รวมทั้งมีการเชิญครูและวิทยากรที่มีชื่อเสียงมาให้ความรู้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามโครงการรินน้ำใจสู่น้องชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย เพิ่มทุนการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากเดิม 1,700 ทุน เป็น 10,000 ทุน ในปีการศึกษา 2552 เพื่อช่วยสนับสนุนให้นักเรียนในพื้นที่ที่เรียนดี มีโอกาสเดินทางไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ และกลับมาพัฒนาบ้านเกิดในอนาคต แต่หากความรุนแรงยังคงมออยู่ก็ยังคงจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม รัฐได้จัดให้มีโรงเรียนคู่ขนานระหว่างโรงเรียนสังกัด สพฐ. กับศูนย์การศึกษาประจำมัสยิด (ดาติกา) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสนาและสามัญอย่างผสมกลมกลืน ทำให้การอนุรักษ์ลักษณะสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ตามเจตนาของการจัดการศึกษาของชาติ นอกจากนี้ยังมีการจับคู่โรงเรียนระดับทวิภาคีระหว่างสถาบันศึกษาปอเนาะกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาไปช่วยเสริมวิสามัญให้กับสถาบันศึกษาปอเนาะ มีการจับคู่ระหว่างสถาบันศึกษาปอเนาะกับสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งสถาบันการอาชีวศึกษาจะเข้าไปช่วยเสริมด้านวิชาชีพ เพื่อให้เด็กที่จบศาสนาไปแล้วจะได้มีวิชาชีพติดตัวไปด้วย ซึ่ง กศน. จะเข้าไปช่วยเรื่องหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นนอกจากนี้ในโรงเรียนของรัฐตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบทวิภาษา (ไทย – มลายูท้องถิ่น) โดยใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ภาษาไทยและมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนสังกัด สพฐ. รวมทั้งปรับหลักสูตรอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนับเป็นความพยายามของรัฐที่พยายามเข้าใจ และเข้าถึงอิทธิพลทางสังคมวัฒนธรรมแม้รัฐบาลได้พยายามเพิ่มโอกาสและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ด้วยการจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับภูมิภาคอื่น ๆ แต่ในทางปฏิบัติก็ประสบปัญหาในการดำเนินการ โดยสาเหตุหลักคือความไม่สงบในพื้นที่ ที่เกิดอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ในส่วนสถานศึกษาในระบบทั้งของภาครัฐและเอกชน ดูเหมือนมีจำนวนน่าจะเพียงพอ เช่น การศึกษาในระบบโดยรวมของภาครัฐมี 1,731 แห่งและของภาคเอกชนมี 398 แห่งแต่จากข้อมูลผ่านสื่อสารมวลชนเป็นระยะพบว่ามีการปิดทำการชั่วคราว อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้รับบริการทางการศึกษา และเป็นผลส่งต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ให้บริการทางการศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ เห็นได้จากการสูญเสียชีวิตของประชาชนอันเกิดจากเหตุการณ์ความไม่

สงบในพื้นที่ เช่น ในช่วงระยะตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 มีครูและบุคลากรเสียชีวิตแล้วจำนวน 138 ราย บาดเจ็บ 122 คน นักเรียน นักศึกษาเสียชีวิต 36 คน บาดเจ็บ 159 คน เหล่านี้ทำให้มีผลต่อความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงปรากฏการขอย้ายออกจากพื้นที่ของครูเป็นจำนวนมากทุกปี เช่น ปี 2551 ขอย้ายออกจากพื้นที่ 1,072 คน แต่ย้ายได้เพียง 276 คน ปี 2552 ขอย้ายออก 1,006 คน ย้ายได้เพียง 367 คน ดังนั้นผู้ที่ยังคงอยู่ก็คือผู้ที่อยู่เพื่อรอการย้ายออก หรืออยู่แต่กายแต่จิตใจไม่อยู่ เพราะเกรงอันตราย และการแก้ไขปัญหาโดยการจ้างครูอัตราจ้างและพนักงานราชการ มาทดแทนครูที่ย้ายออกนั้น ทำให้เกิดปัญหาทางการศึกษาตามมา เนื่องจากกลุ่มครูเหล่านี้บางส่วนขาดประสบการณ์และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผลลัพธ์ก็คือคุณภาพการปฏิบัติหน้าที่ ผลกระทบคือคุณภาพของผู้เรียน และผลที่ตามมาคือ ความมั่นคง มั่งคั่งของประเทศเสื่อมสลายลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลที่มีต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาภายใต้สภาวะความไม่สงบในพื้นที่ และภายใต้สภาวะของครูที่สอนไม่ตรงตามวุฒิในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง โดยหากพิจารณาจากจำนวนที่มีอยู่จริงที่สอนวิชาสามัญคือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ รวม 7,642 คน เป็นครูที่สอนไม่ตรงวุฒิถึง 2,338 คน หรือประมาณร้อยละ 30.59 ซึ่งหากพิจารณาเป็นรายวิชาพบว่ารายวิชาที่มีครูสอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุดเรียงตามลำดับคือ ภาษาไทย ร้อยละ 37.46 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 36.36 ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 33.93 สังคมฯ ร้อยละ 22.59 และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 21.32 และหากเชื่อว่าการได้สอนตรงวุฒิของครูส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ได้จริง สภาวะการดังกล่าวยิ่งเสมือนเป็นการซ้ำเติมทำให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียนในพื้นที่อยู่ในระดับต่ำโดยในปีการศึกษา 2552 ต่ำกว่าปี 2551 ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ยังก่อผลกระทบต่อการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาด้วย (ชาติยา ลาเต้, 2556 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: ณ-ญ)

การบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เอื้อต่อโอกาสการเข้ารับการศึกษาของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีจำนวนสถานศึกษาของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีจำนวนสถานศึกษาทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนรวม 4,464 แห่ง มีครู 63,898 คน ต่อ นักเรียน 1,195,574 คน ซึ่งเฉลี่ยรวมในอัตราส่วนผู้สอนต่อผู้เรียนประมาณ 1 ต่อ 19 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น่าพอใจ

หากพิจารณาหน่วยงานบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้การบริหารจัดการศึกษาไม่มีความเป็นเอกภาพ แม้จะบริหารจัดการในกรอบนโยบายและกฎหมายการศึกษาเดียวกันก็ตามการ

จัดการศึกษาไม่เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน และอาจเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรและอุปกรณ์ทางการศึกษาโดยไม่จำเป็น เช่น การบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำการสอนหรือฝึกหัดด้านอาชีพ ทางสถาบันการอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน และ กศน. ขาดการบูรณาการร่วมกันมีลักษณะต่างคนต่างจัดกิจกรรม ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนในการทำงานและไม่มีความต่อเนื่องอีกประเด็นหนึ่งคือเรื่องของการสื่อสาร การที่ยังคงมีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนของเอกชนมากกว่าโรงเรียนของรัฐในระดับมัธยมศึกษาทั้ง ๆ ที่ปัจจุบันโรงเรียนรัฐได้มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่แล้ว โดยการจัดสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนรัฐอาจสะท้อนให้เห็นว่ารัฐยังมีจุดอ่อนด้านการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจว่าคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของรัฐ โดยเฉพาะด้านอิสลามศึกษายังไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต จึงยังคงนิยมส่งบุตรหลานไปเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และอาจสะท้อนให้เห็นว่ารัฐยังไม่สามารถเปลี่ยนค่านิยมของการรับบริการทางการศึกษาของประชาชนในพื้นที่ได้ (ฮาดียา ลาเต๊ะ, 2556 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2555: ฏ-ฐ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน โรงเรียนได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้

นวพร งามละออ (2548: 72-81) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน 152 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินการมากเป็นอันดับหนึ่ง ด้านงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านงานการจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัดและประเมินผลตามลำดับ และมีการดำเนินการปานกลางด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับสุดท้าย

2. ครูที่มีเพศ อายุ ระยะเวลาในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนครูที่มีระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมพู (2550: 65-68) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน ครูผู้สอน 202 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นพบว่า ชั้นตอนที่มีการปฏิบัติระดับมาก คือ ขั้นตอนการวางแผนและกำหนดทางเลือก มีการปฏิบัติระดับปานกลาง คือ ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ขั้นตอนการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศภายใน ขั้นตอนการประเมินผลและรายงาน และขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในเมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่ากิจกรรมการนิเทศที่มีการปฏิบัติมากกว่าอื่น คือ การประชุมปรึกษาหารือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปัญหาการนิเทศภายในที่สำคัญคือ การกำหนดปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบและชัดเจน ครูผู้สอนกับผู้ดำเนินการนิเทศไม่ได้วางแผนการนิเทศร่วมกันขาดงบประมาณในการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศภายในผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่องและไม่มีการรายงานผลการนิเทศให้ทราบอย่างชัดเจน สำหรับแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการอย่างเป็นระบบ ควรมีการวางแผนดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ควรสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในให้มีความทันสมัย เหมาะสมและเพียงพอ ควรมีการประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศก่อนเข้าทำการนิเทศและควรมีการประเมินผล รายงานผลการนิเทศให้ทราบอย่างทั่วถึงและชัดเจน

ไสว ไสภาศรี (2550: 59) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง สภาพปฏิบัติ ปัญหาและกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติระดับสูงสุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ รองลงมาด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลและรายงานผล ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ตามลำดับ ส่วนปัญหาในการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาสูงสุด คือ การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ รองลงมา คือด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ และด้านการประเมินผลและรายงานผล ตามลำดับ

อรรถพล ปิ่นม้น (2550: 99-105) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า

1. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

2. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อุดมพร โกลลสุวรรณ (2550: 60-61) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก สำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน ผลการวิจัยพบว่าสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก สำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศตามลักษณะนิเทศภายในโรงเรียน 2. ด้านการวางแผนเตรียมการก่อนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 4. ด้านการกำหนดแนวดำเนินการตามนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน 5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน

สุรีย์ บุญวงษ์ (2551: 69-73) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของสถานศึกษาเอกชน อำเภอสัตหีบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากอันดับที่หนึ่ง คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมาด้านกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนและด้านการเตรียมการก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน

อินทรา จันทรคณา (2552: 54-55) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนเชิงราช โดยนำกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการปฏิบัติการนิเทศภายใน การประเมินผลและรายงานผลทุกขั้นตอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ปราณี ขันที (2553: 62-72) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านปรากฏว่าอยู่ในระดับรายด้านทุกด้าน เรียงลำดับปัญหาการนิเทศภายในจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ และด้านปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ

นภสร หนูน้อย (2555: 73-82) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศภายในโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ ด้านการ

กำหนดนโยบายและเจตนานโยบาย ด้านการประเมินผลการนิเทศและด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

Williams (1994: 2425-A) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากผู้บริหารครูประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K -12 รัฐแคลิฟอร์เนียได้ พบว่า

1. ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน ในเรื่องการนิเทศ ภายในโรงเรียน

2. ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยสังเกตการเรียนการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการแต่ผู้บริหารมีความเห็นว่าได้สังเกตการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ

Moore (2000: 6105-A) ได้ทำการศึกษาความคิดของผู้บริหารสำนักงานกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสำนักงานกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยให้ครูใหญ่มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับการประเมินผล นอกจากนี้ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการทบทวนเครื่องมือการประเมินผลในช่วงที่มีการประชุมกลางปีและปลายปีการศึกษา จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพด้านผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน อาศัยขั้นตอนในการดำเนินงานที่ดีต่อเนื่องสอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้การนิเทศการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การปฏิบัติงานตามกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน จึงเป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการนิเทศ จะต้องทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติตามภารกิจ การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ยังปฏิบัติได้ตามเกณฑ์น้อยถึงปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคหลายอย่าง ได้แก่ปัญหาคุณภาพและปริมาณบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์สื่อสาร การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนองต่อความต้องการของครู การวางแผนการดำเนินงานที่ไม่เป็นระเบียบขาดวิทยากร แหล่งความรู้ ขาดคุณภาพและวิธีการในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ความไม่พร้อมของบุคลากร ตลอดจนอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ชุมชน ปัญหาเหล่านี้มีมากน้อยแตกต่างกันไปตามพื้นที่และประชากรที่ทำการวิจัย ดังนั้นหากโรงเรียนสามารถจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้

อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการขจัดปัญหาที่พบในการนิเทศออกไปจะทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว แต่พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนยังขาดประสิทธิภาพในการวางแผนดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศยังไม่ต่อเนื่องไม่ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้ทำหน้าที่นิเทศกับผู้รับการนิเทศขาดความเข้าใจและการวางแผนการนิเทศร่วมกัน ผู้บริหารมองข้ามความสำคัญของการนิเทศภายในทั้ง ๆ ที่การนิเทศเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อบทบาทการนิเทศการศึกษามากที่สุด เพราะงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสามารถยกระดับคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยแยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 51 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 51 คน และครู จำนวน 1,276 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 1,378 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยแยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 44 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 44 คน และครู จำนวน 310 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 398 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วจึงดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้โดยการจับฉลาก ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ
2. ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลากรายชื่อโรงเรียนจากรายชื่อโรงเรียนที่จัดทำไว้ตามสัดส่วนขนาดโรงเรียน
3. สุ่ม ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 2 ตามสัดส่วนขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ จนได้จำนวนครบตามจำนวนที่ต้องการ
4. ได้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 44 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 44 คน และครู จำนวน 310 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 398 คน ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ

ที่	อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
			ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครู		ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครู	
1	จະนะ	เล็ก	12	12	165	189	11	11	40	62
		กลาง	10	10	319	339	9	9	76	94
		ใหญ่	4	4	261	269	3	3	63	69
2	เทพา	เล็ก	11	11	96	118	10	10	24	44
		กลาง	2	2	47	51	2	2	12	16
3	นาทวี	เล็ก	2	2	30	34	1	1	8	10
		กลาง	5	5	189	199	4	4	46	54
4	สะบ้าย้อย	เล็ก	2	2	18	22	2	2	4	8
		กลาง	2	2	24	28	1	1	6	8
		ใหญ่	1	1	127	129	1	1	31	33
รวม			51	51	1,276	1,378	44	44	310	398

แบบแผนการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)
4. กำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์
5. กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.3 การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใน โรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
5. ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ เป็นค่าน้ำหนัก 5 4 3 2 1 ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ได้แบ่งตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด. (ม.ม.ป.) โดยใช้แบบอันตรภาคชั้น แบ่งผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับน้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสารทางวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดกรอบความคิดเบื้องต้นเพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษาและเครื่องมือในการวิจัย แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2541: 6-12) คือ

- 1.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
- 1.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.3 ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน
- 1.5 ด้านประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน

2. ศึกษาเอกสารคู่มือตำราวิชาการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ชนิดแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale)

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยวิธีการ IOC (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน คือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (สิทธ์ ชีรธรรม, 2552: 142) จากนั้นผู้วิจัยปรับแก้ภาษาและข้อความตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีความชัดเจนในการสื่อความหมายมากยิ่งขึ้น ผลปรากฏว่า รายข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 แปลผลว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ จำนวน 27 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีการของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 96) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้ว เสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดทำเป็นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามผลที่ได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาไปขออนุญาตการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืน โดยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ธุรการของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการวิจัยทางสถิติ โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่า ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์โดย จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ โดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

2.1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ ทำการหาค่าการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) หลังจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ IOC (Index of Item Objective Congruence)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายลักษณะของข้อมูล ได้แก่

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

2.1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย หลังจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ค่าบวกของคะแนนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสอง
F	แทน	ค่าสถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน และอำเภอ โดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ ทำการหาค่าการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) หลังจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 398 คน ตอบแบบสอบถามคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน และอำเภอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการ โรงเรียน	44	11.10
หัวหน้าวิชาการ	44	11.10
ครู	310	77.90
รวม	398	100.00
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 5 ปี	142	35.70
5 - 10 ปี	178	44.70
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	78	19.60
รวม	398	100.00
ขนาดของโรงเรียน		
เล็ก	124	31.20
กลาง	172	43.20
ใหญ่	102	25.60
รวม	398	100.00
อำเภอ		
จະนะ	225	56.50
เทพา	60	15.10
นาทวี	64	16.10
สะบ้าย้อย	49	12.30
รวม	398	100.00

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 77.90 ผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้าวิชาการคิดเป็นร้อยละ 11.10 เท่ากัน ประสบการณ์ส่วนใหญ่ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.70 รองลงมามีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.70 และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.60 ตามลำดับ ขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.20 รองลงมาโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 31.20 และ

โรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 25.60 ตามลำดับ อำเภอส่วนใหญ่เป็นอำเภอจะนะคิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมาอำเภอนาทวี คิดเป็นร้อยละ 16.10 อำเภอเทพา คิดเป็นร้อยละ 15.10 และอำเภอสะบ้าย้อย จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	2.98	1.20	ปานกลาง
ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.23	0.74	ปานกลาง
ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน	3.11	0.89	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.25	0.89	ปานกลาง
ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.19	0.87	ปานกลาง
รวม	3.15	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตาราง 4 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.03	0.97	ปานกลาง
2. ผู้บริหารมีการประชุมศึกษาหารือกับครูในโรงเรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน	2.95	0.96	ปานกลาง
3. ผู้บริหารได้นำความคิดและข้อเสนอแนะบุคลากรในสถานศึกษา มาสรุปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน	2.96	1.04	ปานกลาง
4. ผู้บริหารมีการแจ้งครูและบุคลากรให้ทราบเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน	2.99	1.81	ปานกลาง
รวม	2.98	1.20	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 5 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.28	0.79	ปานกลาง
6. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโดยพิจารณาจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของคณะครูภายในโรงเรียน	3.19	0.71	ปานกลาง
7. คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่คณะครู	3.22	0.77	ปานกลาง
8. คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีคุณธรรมมีความ	3.14	0.71	ปานกลาง
9. คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีคุณธรรม มีความเป็นประชาธิปไตยและให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจ	3.30	0.71	ปานกลาง
รวม	3.23	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนหัวหน้าวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน				
ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน				
10. ผู้บริหารมีการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการปฏิบัติการนิเทศ		2.88	1.17	ปานกลาง
11. มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนครูและ นักเรียน ก่อนกานนิเทศภายในโรงเรียน		3.26	0.72	ปานกลาง
12. มีการประชุมครู บุคลากรทั้ง โรงเรียนก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน		3.17	0.81	ปานกลาง
13. มีการวิเคราะห์ปัญหาก่อนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน		3.29	0.80	ปานกลาง
14. มีการเตรียมเครื่องมือการนิเทศภายในโรงเรียนก่อนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน		3.20	0.76	ปานกลาง
15. มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน		2.86	1.11	ปานกลาง
รวม		3.11	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
16. มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	3.30	0.90	ปานกลาง
17. มีการปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือในการนิเทศที่เตรียมไว้	3.38	0.86	ปานกลาง
18. มีการกระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.23	0.85	ปานกลาง
19. มีการดูแลให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน	3.25	0.86	ปานกลาง
20. มีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.33	0.82	ปานกลาง
21. ดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในให้มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย	3.00	1.06	ปานกลาง
รวม	3.25	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
22. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนตามแบบประเมินที่เตรียมไว้	3.25	0.88	ปานกลาง
23. จัดให้มีการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	3.33	0.85	ปานกลาง
24. ประเมินผลการนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศ	3.17	0.82	ปานกลาง
25. มีการประชุมอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูภายในโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติงาน สภาพที่เป็นปัญหา ความต้องการวางแผนต่อไป	3.20	0.84	ปานกลาง
26. มีการส่งเสริมให้ครูได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.28	0.80	ปานกลาง
27. มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในแต่ละแผนงานหรือโครงการ	2.92	1.04	ปานกลาง
รวม	3.19	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนและอำเภอ

ผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามตัวแปร ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนและอำเภอ
ดังตาราง 9-14

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	93.58	2	46.80	155.84**	.00
	ภายในกลุ่ม	118.60	395	.30		
	รวม	212.19	397			
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	29.79	2	14.89	55.51**	.00
	ภายในกลุ่ม	105.97	395	.27		
	รวม	135.76	397			
3. ด้านการเตรียมการด้านต่างๆ ก่อนการ นิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	61.98	2	31.00	99.85**	.00
	ภายในกลุ่ม	122.59	395	.31		
	รวม	184.57	397			
4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	26.83	2	13.42	32.81**	.00
	ภายในกลุ่ม	161.54	395	.41		
	รวม	188.38	397			
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	28.18	2	14.10	40.99**	.00
	ภายในกลุ่ม	135.81	395	.34		
	รวม	164.00	397			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	45.54	2	21.27	79.48**	.00
	ภายในกลุ่ม	105.75	395	.27		
	รวม	148.29	397			

** $P \leq .01$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันจึงนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่ ตามตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายคู่ จำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน	ตำแหน่ง	ค่าเฉลี่ย	ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	ครู
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	4.23	-	.89*	1.50*
	หัวหน้าวิชาการ	3.34	-	-	.61*
	ครู	2.72	-	-	-
2. ด้านการแต่งตั้งภายในคณะ-กรรมการนิเทศโรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	3.95	-	.52*	.85*
	หัวหน้าวิชาการ	3.43	-	-	.33*
	ครู	3.10	-	-	-
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	4.14	-	.74*	1.22*
	หัวหน้าวิชาการ	3.40	-	-	.48*
	ครู	2.91	-	-	-
4. ด้านการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	3.94	-	.53*	.81*
	หัวหน้าวิชาการ	3.41	-	-	.28*
	ครู	3.13	-	-	-
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	3.88	-	.47*	.81*
	หัวหน้าวิชาการ	3.41	-	-	.35*
	ครู	3.06	-	-	-
ภาพรวม	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	4.02	-	.62*	1.01*
	หัวหน้าวิชาการ	3.40	-	-	.40*
	ครู	3.00	-	-	-

* $P \leq .05$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมีผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังนี้

ภาพรวม พบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครูและ คู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู และคู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู และคู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู และคู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู และคู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนพบว่า คู่ที่ 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู และคู่ที่ 2 หัวหน้าวิชาการมีความคิดเห็นสูงกว่าครู

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ประสิทธิภาพ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	23.93	2	11.96	25.11**	.00
	ภายในกลุ่ม	188.25	395	.48		
	รวม	212.19	397			
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	50.38	2	25.19	116.53**	.00
	ภายในกลุ่ม	85.39	395	.22		
	รวม	135.78	397			

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อน การนิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	43.28	2	21.64	60.50**	.00
	ภายในกลุ่ม	141.29	395	.36		
	รวม	184.57	397			
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	37.17	2	18.59	48.54**	.00
	ภายในกลุ่ม	151.21	395	.39		
	รวม	188.38	397			
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	50.96	2	25.48	89.03**	.00
	ภายในกลุ่ม	113.03	395	.29		
	รวม	164.00	397			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	41.24	2	20.62	76.09**	.00
	ภายในกลุ่ม	107.05	395	.27		
	รวม	148.29	397			

**P ≤ .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันจึงนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่ ตามตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู
เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์ โดยการทดสอบตาม
วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

การปฏิบัติงานนิเทศ ภายในโรงเรียนเอกชน	ประสบการณ์	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ต่ำกว่า 5 ปี	2.64	-	.46*	.60*
	5-10 ปี	3.10	-	-	.14
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	3.24	-	-	-
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศภายในโรงเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	2.80	-	.54*	.96*
	5-10 ปี	3.33	-	-	.43*
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	3.76	-	-	-
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	2.71	-	.49*	.90*
	5-10 ปี	3.20	-	-	.41*
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	3.61	-	-	-
4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายใน โรงเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	2.89	-	.45*	.83*
	5-10 ปี	3.33	-	-	.38*
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	3.71	-	-	-
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	2.75	-	.57*	.96*
	5-10 ปี	3.32	-	-	.39*
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	3.70	-	-	-
ภาพรวม	ต่ำกว่า 5 ปี	2.77	-	.50*	.86*
	5-10 ปี	3.27	-	-	.36*
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	3.61	-	-	-

* $P \leq .05$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมีผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังนี้

ภาพรวม พบว่า คู่ที่ 1 ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ประสบการณ์ 5 - 10 ปีมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คู่ที่ 2 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และคู่ที่ 3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นสูงกว่าประสบการณ์ 5 - 10 ปี

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	12.40	2	6.20	12.26**	.00
	ภายในกลุ่ม	199.79	395	.50		
	รวม	212.19	397			
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.82	2	1.41	4.19**	.01
	ภายในกลุ่ม	132.94	395	.34		
	รวม	135.76	397			
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการ นิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.97	2	2.99	6.60**	.00
	ภายในกลุ่ม	178.60	395	.45		
	รวม	184.57	397			
4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.34	2	2.67	5.76**	.00
	ภายในกลุ่ม	183.04	395	.46		
	รวม	188.38	397			
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.79	2	1.40	3.41*	.03
	ภายในกลุ่ม	161.20	395	.40		
	รวม	163.99	397			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.05	2	2.53	6.97*	.00
	ภายในกลุ่ม	143.24	395	.36		
	รวม	148.29	397			

**P ≤ .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* P ≤ .05 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่างกัน แสดงว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ จึงนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่ ตามตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา เป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน เอกชน	ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ขนาดเล็ก	3.22	-	.37*	.40*
	ขนาดกลาง	2.86	-	-	.04
	ขนาดใหญ่	2.82	-	-	-
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก	3.35	-	.19*	.18
	ขนาดกลาง	3.17	-	-	.01
	ขนาดใหญ่	3.18	-	-	-
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก	3.30	-	.27*	.25*
	ขนาดกลาง	3.02	-	-	.02
	ขนาดใหญ่	3.03	-	-	-
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก	3.42	-	.27*	.20
	ขนาดกลาง	3.15	-	-	.06
	ขนาดใหญ่	3.21	-	-	-
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	ขนาดเล็ก	3.32	-	.19*	.17
	ขนาดกลาง	3.12	-	-	.02
	ขนาดใหญ่	3.15	-	-	-
ภาพรวม	ขนาดเล็ก	3.33	-	.25*	.23
	ขนาดกลาง	3.08	-	-	.02
	ขนาดใหญ่	3.09	-	-	-

* $P \leq .05$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมีผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังนี้

ภาพรวม พบว่า คู่ที่ 1 ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลาง

ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า คู่ที่ 1 ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดกลางมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดใหญ่

ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลาง

ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลาง

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลาง

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ และคู่ที่ 2 ขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าขนาดกลาง

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตาม อำเภอ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	8.40	3	2.80	5.42**	.00
	ภายในกลุ่ม	203.78	394	.52		
	รวม	212.19	397			
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.65	3	1.21	3.63**	.01
	ภายในกลุ่ม	132.10	394	.33		
	รวม	135.76	397			

ตาราง 15 (ต่อ)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อน การนิเทศภายในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.80	3	1.60	3.50*	.01
	ภายในกลุ่ม	179.77	394	.46		
	รวม	184.57	397			
4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	11.03	3	3.68	8.17**	.00
	ภายในกลุ่ม	177.34	394	.45		
	รวม	188.37	397			
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.62	3	1.87	4.66**	.00
	ภายในกลุ่ม	158.37	394	.40		
	รวม	163.99	397			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.55	3	1.85	5.11**	.00
	ภายในกลุ่ม	142.74	394	.36		
	รวม	148.29	397			

**P ≤ .01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่อยู่ต่างอำเภอกัน มีความคิดเห็นต่างกัน แสดงว่าการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบรายคู่ ตามตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู
 เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน
 ภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นรายคู่ จำแนกตามอำเภอ โดยการทดสอบตามวิธีการของ
 เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน	อำเภอ	ค่าเฉลี่ย	จะนะ	เทพา	นาทวี	สะบ้าย้อย
1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	จะนะ	2.91	-	.25	.15	.30
	เทพา	3.15	-	-	.40	.50
	นาทวี	2.76	-	-	-	.45*
	สะบ้าย้อย	3.20	-	-	-	-
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	จะนะ	3.22	-	.04	.12	.23
	เทพา	3.18	-	-	.08	.27
	นาทวี	3.10	-	-	-	.35*
	สะบ้าย้อย	3.45	-	-	-	-
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการ นิเทศภายในโรงเรียน	จะนะ	3.10	-	.10	.19	.21
	เทพา	3.18	-	-	.27	.13
	นาทวี	2.91	-	-	-	.40*
	สะบ้าย้อย	3.31	-	-	-	-
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	จะนะ	3.19	-	.01	.00	.51*
	เทพา	3.20	-	-	-	.50*
	นาทวี	3.18	-	-	-	.51*
	สะบ้าย้อย	3.70	-	-	-	-
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	จะนะ	3.16	-	.19	.07	.34*
	เทพา	3.18	-	-	.09	.32
	นาทวี	3.08	-	-	-	.41*
	สะบ้าย้อย	3.50	-	-	-	-
ภาพรวม	จะนะ	3.13	-	.05	.10	.32*
	เทพา	3.18	-	-	.15	.27
	นาทวี	3.02	-	-	-	.43*
	สะบ้าย้อย	3.50	-	-	-	-

* $P \leq .05$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยมีผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ดังนี้

ภาพรวม พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอเทพาและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า คู่ที่ 1 อำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี คู่ที่ 2 อำเภอเทพามีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอจะนะและอำเภอนาทวี และคู่ที่ 3 อำเภอจะนะมีความคิดเห็นสูงกว่าอำเภอนาทวี

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์จากการที่ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ

แนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย

1.1 ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

1.1.1 การศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในยังไม่ทั่วถึง

1.1.2 การแจ้งนโยบายการนิเทศภายในไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในการนิเทศ

1.2 ข้อเสนอแนะการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

1.2.1 ควรศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน

1.2.2 ควรดำเนินการชี้แจงนโยบายการนิเทศให้ครูเข้าใจก่อนการปฏิบัติการนิเทศ

2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

2.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศไม่ตรงกับความถนัดความสามารถ ทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.1.2 คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้ง ส่วนใหญ่มีภาระงานสอนด้วย ทำให้การนิเทศไม่เป็นระบบ

2.1.3 คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้ง ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและบทบาทในการนิเทศ

2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

2.2.1 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสม เช่น ความถนัด ความรู้และประสบการณ์

2.2.2 คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้งต้องมีความสมัครใจ มีเวลาในการปฏิบัติการนิเทศ

2.2.3 คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งควรมีความรู้ มีเทคนิคและเข้าใจบทบาทในการนิเทศ เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

3.1.1 มีการเตรียมการในการด้านต่างๆก่อนการนิเทศน้อย เพราะบุคลากรติดภาระงานสอน

3.1.2 สื่อการนิเทศที่เหมาะสม มีไม่เพียงพอ ไม่มีการชี้แจงในการใช้เครื่องมือในการนิเทศ

3.1.3 ไม่มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

3.1.4 มีการจัดทำปฏิทินการนิเทศไม่ชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งให้ครูทราบล่วงหน้า

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

3.2.1 ควรเตรียมบุคลากร เครื่องมือ จัดเวลาเพื่อการนิเทศให้เหมาะสมและเป็นระบบ

3.2.2 ควรมีการชี้แจงการใช้เครื่องมือในการนิเทศและจัดทำเครื่องมือการนิเทศให้เหมาะสม

3.2.3 ควรให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้เข้าใจการดำเนินการนิเทศ

3.2.4 ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เป็นระบบ และมีการแจ้งล่วงหน้าให้ทราบโดยทั่วกัน

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

4.1.1 การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้การนิเทศไม่เป็นระบบ

4.1.2 ผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ

4.1.3 ไม่จัดทำคู่มือ เครื่องมือในการปฏิบัติการนิเทศที่ชัดเจน

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

4.2.1 ควรปฏิบัติการนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

4.2.2 ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ เช่นการกำหนดแผนงาน

4.2.3 ควรจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบการนิเทศที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ

5. ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

5.1.1 หลังการปฏิบัติงานนิเทศแล้ว ไม่มีการประเมินผลการนิเทศโดยทันที ทำให้การวิเคราะห์ผลการนิเทศล่าช้า

5.1.2 ไม่ได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตามแผนที่กำหนดไว้

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

5.2.1 หลังจากการปฏิบัติงานนิเทศควรมีการประเมินผลโดยทันที

5.2.2 ควรให้มีการประชุม วิเคราะห์ อภิปรายผลการนิเทศภายในร่วมกันทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาจำแนกตามตำแหน่ง ประสิทธิภาพ ขนาดของ โรงเรียนและอำเภอและ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน 44 คน หัวหน้าวิชาการ 44 คน และครู 310 คน รวมทั้งหมด 398 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 607) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วจึงดำเนินการสุ่มอย่างง่ายให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสิทธิภาพ ขนาดโรงเรียนและอำเภอ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 27 ข้อ และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาตามแนวปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผล

จากการศึกษาแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาที่มี ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา แนวการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ

ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน ได้ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย คือ ขาดการศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในและการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในการนิเทศ ขาดการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากร สำหรับข้อเสนอแนะคือ ควรศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน ควรดำเนินการชี้แจงนโยบายการนิเทศให้ครูเข้าใจก่อนการปฏิบัติการนิเทศ และควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อการนิเทศประสบความสำเร็จมากขึ้น

3.2 ปัญหาด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศไม่ตรงกับความสามารถ ทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้ง ส่วนใหญ่มีภาระงานสอนด้วย ทำให้การนิเทศไม่เป็นระบบและคณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้ง ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและบทบาทในการนิเทศ สำหรับข้อเสนอแนะคือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสม เช่น ความถนัด ความรู้และประสบการณ์ คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้งต้องมีความสมัครใจมีเวลาในการปฏิบัติการนิเทศ และคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งควรมีความรู้ มีเทคนิคและเข้าใจบทบาทในการนิเทศ เช่น ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.3 ปัญหาด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน คือ มีการเตรียมการในการด้านต่างๆก่อนการนิเทศน้อย เพราะบุคลากรติดภาระงานสอน ขาดสื่อการนิเทศที่เหมาะสม ไม่มีการชี้แจงในการใช้เครื่องมือในการนิเทศ ไม่มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศไม่ชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งให้ครูทราบล่วงหน้า ข้อเสนอแนะคือ ควรเตรียมบุคลากร เครื่องมือและจัดเวลาเพื่อการนิเทศที่เหมาะสมและเป็นระบบ ควรมีการชี้แจงการใช้เครื่องมือในการนิเทศและจัดทำเครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม ควรให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้เข้าใจการดำเนินการนิเทศ ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจนเป็นระบบ และมีการแจ้งล่วงหน้าให้ทราบโดยทั่วกัน

3.4 ปัญหาด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน คือ การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้การนิเทศไม่เป็นระบบ ผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ และไม่จัดทำคู่มือ เครื่องมือในการปฏิบัติการนิเทศที่ชัดเจน ข้อเสนอแนะคือ ควรปฏิบัติการนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ เช่น การกำหนดแผนงาน และควรจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบการนิเทศที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ

3.5 ปัญหาด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน คือ หลังการปฏิบัติงานนิเทศแล้ว ไม่มีการประเมินผลการนิเทศโดยทันที ทำให้การวิเคราะห์ผลการนิเทศล่าช้า และไม่ได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตามแผนที่กำหนดไว้ ข้อเสนอแนะ คือ หลังจากการปฏิบัติงานนิเทศควรมีการประเมินผลโดยทันทีและควรให้มีการประชุม วิเคราะห์ อภิปรายผลการนิเทศภายในร่วมกันทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อสนับสนุนเป็นข้อยุติให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนได้ ดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนของผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครู โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ศักดิ์ ไชยชมภู (2550: 65-68) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภสร หนูน้อย (2555: 73-82) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศภายในโรงเรียนในเครือข่าย อักษรกรุป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการประเมินผลการนิเทศและด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียนเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนขาดการศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน การแจ้งนโยบายการนิเทศภายในไม่ทั่วถึง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรน้อย การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่ไม่ตรงกับความสามารถ และความสมัครใจ ขาดความรู้ ความเข้าใจและบทบาทในการนิเทศ การนิเทศขาดสื่อที่เหมาะสม ไม่มีการชี้แจงในการใช้เครื่องมือในการนิเทศไม่มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ ไม่มีการประเมินผลการนิเทศโดย

พื้นที่และไม่ได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนบางคนยังมีอาชีพเป็นนักธุรกิจ การอุทิศเวลาหรือการเอาใจใส่ต่อการบริหารงานในโรงเรียนมีน้อย

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดของโรงเรียนและอำเภอ ผลการวิจัย พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มี ตำแหน่ง ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียนและอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าหัวหน้าวิชาการและครู ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังที่ ชีรพงษ์ ทวีวรรณ (2541: 5-6) พบว่า ผู้บริหารมุ่งเน้นบทบาทในการนิเทศไปที่เอกสารเพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานและตรวจสอบ ในขณะที่ครูผู้สอนมีความคาดหวังที่จะได้รับการช่วยเหลือ แนะนำให้ตนเองได้มีการพัฒนาตามกระบวนการ ขั้นตอนการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบตั้งแต่การวางแผนจนถึงการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ จันทรโก๊ะ (2545:101) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิสูตร ม่วงหวาน (2551: 86) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ความแตกต่างระหว่างตำแหน่งหน้าที่ ทำให้บทบาทและความคาดหวังระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน

โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ 5 – 10 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันฤดี ปุยะติ (2551: 112) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศภายในของครูวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยรวมมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล โดโคกสูง (2554: 138) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายในตามทัศนะของครูวิชาการ ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี สูงกว่าทัศนะของครูวิชาการ ที่มีประสบการณ์ 10 ปี ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ไม่เท่ากัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากจะเรียนรู้และปฏิบัติงานได้ผลดีและสำเร็จกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย

2.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการ และครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล ปิ่นม้น (2550: 99) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 1 พบว่าปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของถวัลย์ ไคนุ่นสิงห์ (2552: 89) ได้ศึกษาค้นคว้าทำการวิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน บุคลากร

และทรัพยากรในโรงเรียนมีจำนวนไม่เท่ากันส่งผลต่อการดำเนินการนิเทศ ซึ่งขนาดโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงาน ภายในโรงเรียนนั้น ๆ ประสบความสำเร็จได้มากหรือน้อย อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันต่างต้องการให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ต้องการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตร

2.4 จำแนกตามอำเภอ จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอสะบ้าย้อยมีความคิดเห็นสูงกว่าผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอนาทวี อำเภอเทพาและอำเภอจะนะ ที่เป็นเช่นนี้เพราะอำเภอสะบ้าย้อยมีโรงเรียน เอกชนจำนวนน้อย โรงเรียนส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรน้อย ซึ่งแตกต่างจากอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี โรงเรียนส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนจำนวนมาก (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา, 2557) ทำให้ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าวิชาการและครูที่ปฏิบัติงานในอำเภอสะบ้าย้อย มีความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการภาระงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งงานนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมมากกว่าอำเภอจะนะ อำเภอเทพาและอำเภอนาทวี

3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า ไม่มีการศึกษาข้อมูลในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน และการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในการนิเทศ ไม่มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากร 2) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศไม่ตรงกับความสามารถ ทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้ง ส่วนใหญ่มีภาระงานสอนด้วย ทำให้การ

นิเทศไม่เป็นระบบ และคณะกรรมการนิเทศที่ได้รับแต่งตั้ง ไม่มีความรู้ ความเข้าใจและบทบาทในการนิเทศ 3) ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า มีการเตรียมการในการด้านต่าง ๆก่อนการนิเทศน้อย ขาดสื่อการนิเทศที่เหมาะสม ไม่มีการชี้แจงในการใช้เครื่องมือในการนิเทศ ไม่มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและมีการจัดทำปฏิทินการนิเทศไม่ชัดเจน เปลี่ยนแปลงโดยไม่แจ้งให้ครูทราบล่วงหน้า 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ และไม่จัดทำคู่มือ เครื่องมือในการปฏิบัติการนิเทศที่ชัดเจนและ 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน พบว่า เมื่อการปฏิบัติงานนิเทศแล้ว ไม่มีการประเมินผลการนิเทศโดยทันที และไม่ได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตามแผนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย พบว่า ควรศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะกำหนดนโยบายการนิเทศภายใน ควรดำเนินการชี้แจงนโยบายการนิเทศให้ครูเข้าใจก่อนการปฏิบัติการนิเทศ และควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อให้การนิเทศประสบความสำเร็จมากขึ้น 2) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศโดยพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสม และคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งควรมีความรู้ มีเทคนิคและเข้าใจบทบาทในการนิเทศ 3) ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า ควรเตรียมบุคลากร เครื่องมือ และจัดเวลาเพื่อการนิเทศให้เหมาะสมและเป็นระบบ ควรมีการชี้แจงการใช้เครื่องมือในการนิเทศ และจัดทำคู่มือการนิเทศให้เหมาะสม ควรให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้เข้าใจการดำเนินการนิเทศ ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เป็นระบบ และมีการแจ้งล่วงหน้าให้ทราบโดยทั่วกัน 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน พบว่า ควรปฏิบัติการนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ เช่นการกำหนดแผนงาน และควรจัดทำคู่มือ เอกสารประกอบการนิเทศที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ 5) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน พบว่า เมื่อปฏิบัติงานนิเทศเสร็จแล้วควรมีการประเมินผลโดยทันทีและควรให้มีการประชุม วิเคราะห์ อภิปรายผลการนิเทศภายในร่วมกันทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Williams (1994: 2425-A) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากผู้บริหารครูประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K -12 รัฐแคลิฟอร์เนียได้ พบว่า 1) ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน ในเรื่องการนิเทศ ภายในโรงเรียน 2) ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารไม่ค่อยสังเกตการเรียนการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการแต่

ผู้บริหารมีความเห็นว่าได้สังเกตการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moore (2000: 6105-A) ได้ทำการศึกษาความคิดของผู้บริหารสำนักงานกลาง จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสำนักงานกลางรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยทำให้ครูใหญ่มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในงานที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมินเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับการประเมินผล นอกจากนี้ผู้นิเทศและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการทบทวนเครื่องมือการประเมินผลในช่วงที่มีการประชุมกลางปีและปลายปีการศึกษา

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพด้านผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายในอาศัยขั้นตอนในการดำเนินงานที่ดีต่อเนื่องสอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้การนิเทศการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การปฏิบัติงานตามกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน จึงเป็นยุทธวิธีหนึ่ง que ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการนิเทศ จะต้องทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติตามภารกิจ การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ยังปฏิบัติได้ตามเกณฑ์น้อยถึงปานกลาง และมีปัญหาอุปสรรคหลายอย่าง ได้แก่ ปัญหาคุณภาพและปริมาณบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์สื่อสาร การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนองต่อความต้องการของครู การวางแผนการดำเนินงานที่ไม่เป็นระเบียบ ขาดวิทยากร แหล่งความรู้ ขาดคุณภาพและวิธีการในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ความไม่พร้อมของบุคลากร ตลอดจนอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยและไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ชุมชน ปัญหาเหล่านี้มีมากน้อยแตกต่างกันไปตามพื้นที่และประชากรที่ทำการวิจัย ดังนั้นหากโรงเรียนสามารถจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดปัญหาที่พบในการนิเทศออกไปจะทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างดี และสอดคล้องกับปัทมา บุญเจริญ (2544: 3) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลเอกราช กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาที่ทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ได้แก่ ผู้บริหารมีภาระงานมาก ต้องทำการสอนทำให้เวลาในการนิเทศน้อย ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ขาดความรู้ ทักษะในการนิเทศเพราะไม่เคยเข้ารับการอบรมเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนมาก่อน หรือผู้นิเทศไม่สามารถนำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติที่โรงเรียนได้ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบการนิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ไม่มีการศึกษาสภาพปัญหาอย่างแท้จริง ไม่มีความรู้ ความ

เข้าใจบทบาทในการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ผู้รับการนิเทศส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศ ดังนั้นในการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการศึกษาข้อมูลให้ชัดเจนก่อนดำเนินการนิเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านกาหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้การนิเทศประสบความสำเร็จมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็น โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนมากที่สุดรองลงมา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย สมควรอย่างยิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้จังหวัดสงขลา ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนี้

1. สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ควรส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการ ปรับปรุงพัฒนาและหาแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาดีขึ้น

2. ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาควรข้อมูลที่ได้รับการศึกษาครั้งนี้ไปพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ส่งผลไปสู่คุณภาพในการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา มีการศึกษาอย่างกว้างขวางขึ้น จึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดว่ามีส่วนส่งเสริมการนิเทศอย่างไร สถานศึกษาต้องการได้รับการส่งเสริมในด้านไหน เพื่อให้การนิเทศภายในเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ต่อไป
2. ควรศึกษาวิธีการนิเทศและรูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปปรับปรุงงานนิเทศของโรงเรียนเอกชนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
3. ควรศึกษาพฤติกรรมการณ์การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองทอง จิรเดชา. (2550). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- กิติมา ปรีดีดิถ. (2541). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2543). คู่มือการบริหารนิเทศโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชวลี ผลว่า. (2540). ศึกษาการดำเนินนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชารี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). อมรการพิมพ์.
- ณรงค์ศักดิ์ ไชยชมภู. (2550). การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ถวัลย์ ไคนุ่นสิงห์. (2552). สภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธีรพงศ์ ทวีวรรณ. (2541). การใช้ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน. นนทบุรี: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี, 2541. อัดสำเนา.
- นวพร งามลออ. (2548). การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการการศึกษาเอกชนเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นภสร หนูน้อย. (2555). การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศภายในโรงเรียนในเครือข่ายกรุป. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญ ใจคำหนัก. (2545). การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุง. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

- ปราณี ขันที. (2553). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประมวล โดโคกสูง. (2554). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ประสงค์ จันทร์โก๊ะ. (2545). สภาพปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ปรียา พุทธารักษ์. (2550). การศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). การนิเทศการสอน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัทมา บุญเจริญ. (2544). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิสูตร ม่วงหวาน. (2551). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชอุบลราชธานี.
- วันฤดี ปุยะดิ. (2551). ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชอุบลราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก. ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- ศุภวัตร พิเลิศ. (2544). การดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. (2557). รายงานผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดสงขลา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา. สำนักงานการศึกษาเอกชน.(อัครา).
- _____. (2557). รายงานสถิติโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2557. กลุ่มนโยบายและแผน. สำนักงานการศึกษาเอกชน.(อัครา).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2541). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนโดยการสังเกตการสอน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา
- _____. (2546). เทคนิคและทักษะการนิเทศ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2552-2555)
- _____. (2551). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2551. กรุงเทพมหานคร: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- _____. (2551). การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สิทธิ ชีรสรณ์. (2552). แนวคิดพื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: พริน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ โชติสุกานต์. (2547). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุริย์ บุญวงษ์. (2551). การนิเทศภายในของสถานศึกษาเอกชน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545). การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น
- อุดมพร โกศลสุวรรณ. (2550). สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก สำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- อรรถพล ปิ่นม่น. (2550). **ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ฮาดียา ล่าเต๊ะ. (2556). **ศึกษาสภาพการบริหารงานตามนโยบายสถานศึกษา 3D ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- Burton, William . and Brueckner, Leo J. (1995). **Supervision: A Social Process**(3rd ed). New York. Appleton - century. p565
- Glickman. (1990). **Supervision Instruction: A Developmental Approach**. (2nd ed) Boston: Allyn and Bacon Inc. p.61
- Harris, B.M.(1985). **Supervisory Behavior in Education**. 2d ed. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall, Inc. p.61
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), pp. 607-610.
- Williams, Francine Foster.(1994). **“Clinical Supervision Implementation Strategies and Behavioral Changes: An Ethnography of Ethnography School Personal,”** Dissertation Abstract International. 54 (7): 2425-A.
- Moore, George Wyatt.(2000).**The Supervision and Evaluation of high School Principals as Described by Central Office Administrators**., Dissertation Abstracts International. 61 (5): 112; September.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ปรีดา เบ็ญการ	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. ดร.วาทิตมี สมนุ่น	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	รองผู้อำนวยการ
สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
3. นายอาคม สุชาติพงษ์	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	รองผู้อำนวยการ
สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
4. นายสุรศักดิ์ อะหวัง	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	ผู้อำนวยการ
โรงเรียนครุณวิทยา
5. นายมังโสด หมะเต๊ะ	ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน	ผู้จัดการโรงเรียนสันติวิทย์และนายก
สมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดสงขลา
โรงเรียนสันติวิทย์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0004

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากลางจังหวัดสงขลา

ด้วย นางสาวรัวรา มูเต็ม รหัส 53G1801016 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า ดร.วาทิต มีสนุ่น(รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากลางจังหวัดสงขลา) บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จิตสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/www.facebook.com/gsskru>

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0004

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากลางจังหวัดสงขลา

ด้วย นางสาวรัวรา มูเก็ม รหัส 53G1801016 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นายอาคม สุชาติพงษ์ (รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากลางจังหวัดสงขลา) บุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษา ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

 เสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศษ 0560.06 / ว 0004

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายมัง โสัด หมะเต๊ะ (ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติวิทย)

ด้วย นางสาวมัรธา มูเก็ม รหัส 53G1801016 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุฬสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/www.facebook.com/gsskru>

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0004

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุรศักดิ์ อดหวัง (ผู้อำนวยการ โรงเรียนครุณวิทยา)

ด้วย นางสาวรัวรา มูเต็ม รหัส 53G1801016 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จิตสุวรรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/www.facebook.com/gsskru>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บันทึกวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0113 / 2558

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียนดร.ปรีดา เบ็ญการ

ด้วย นางสาวรัวรา มูเก็ม รหัส 53G1801016 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (IOC: Index of Congruence) ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายใน

2. แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
2. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน
4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
5. ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านในฐานะที่ท่านเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากท่านไม่มีผลกระทบต่อ หน้าที่ของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง จะทำให้ทราบถึงการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาภารกิจการนิเทศในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลาต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

.....

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัด
สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

หัวหน้าวิชาการ หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าวิชาการของโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

ครู หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งครูและได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ
หน้าที่เป็นผู้สอนภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานการศึกษา
เอกชน จังหวัดสงขลา

1. ตำแหน่ง

1. () ผู้อำนวยการ
2. () หัวหน้าวิชาการ
3. () ครู

2. ประสบการณ์

1. () ต่ำกว่า 5 ปี
2. () 5 – 10 ปี
3. () มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. ขนาดโรงเรียน

1. () เล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน
2. () กลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-1,000 คน
3. () ใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,001คนขึ้นไป

4. อำเภอ

1. () จะนะ
2. () เทพา
3. () นาทวี
4. () สะบ้าย้อย

ตอนที่ 2

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับใดโปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน
ข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

การนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
พื้นที่จังหวัดสงขลา ตามแนวการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
- 2) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3) ด้านการเตรียมการด้านต่างๆก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 4) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 5) ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

โดยมีเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับ	มากที่สุด
4 หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับ	มาก
3 หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับ	ปานกลาง
2 หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับ	น้อย
1 หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับ	น้อยที่สุด

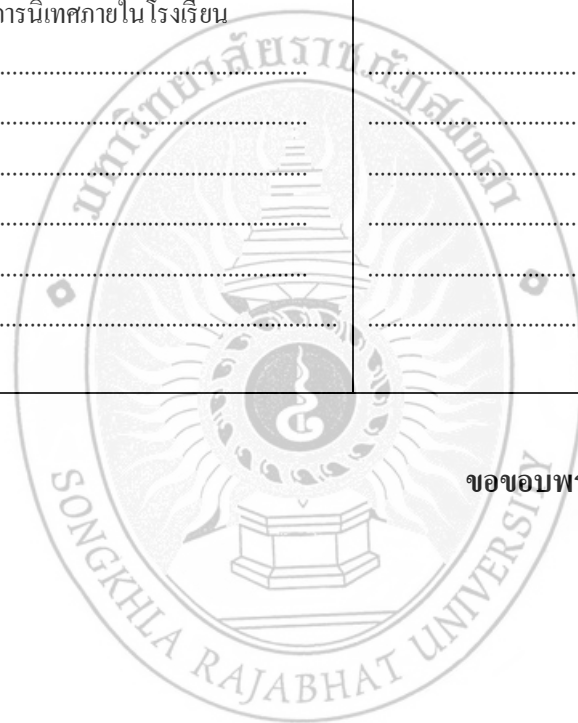
ที่	การนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย						
1	ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการนิเทศภายในโรงเรียน					
2	ผู้บริหารมีการประชุมปรึกษาหารือ กับครูในโรงเรียนในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน					
3	ผู้บริหารได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบุคลากรในสถานศึกษามาสรุปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน					
4	ผู้บริหารมีการแจ้งครูและบุคลากรให้ทราบเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน					
ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน						
5	ผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน					
6	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโดยพิจารณาจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของคณะครูภายในโรงเรียน					
7	คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่คณะครู					
8	คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีคุณธรรมมีความเป็นประชาธิปไตยและให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจ					
9	คณะกรรมการในการนิเทศภายในเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้นำวิชาการยินดีให้ความช่วยเหลือครูเมื่อมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน					

ที่	การนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน						
10	ผู้บริหารมีการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการปฏิบัติการณ์เทศ					
11	มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน ครูและนักเรียนก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน					
12	มีการประชุม ครู บุคลากรทั้งโรงเรียน ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน					
13	มีการวิเคราะห์ปัญหา ก่อนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน					
14	มีการเตรียมเครื่องมือนิเทศภายในก่อนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน					
15	มีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน					
16	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน					
ด้านปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียน						
17	มีการปฏิบัติการณ์เทศโดยใช้เครื่องมือในการนิเทศที่เตรียมไว้					
18	มีการกระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
19	มีการดูแลให้คำปรึกษาและขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน					
20	มีการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
21	ดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในให้ มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย					
ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน						
22	จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาตามแบบ					

ที่	การนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ประเมินที่เตรียมไว้					
23	จัดให้มีการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายใน					
24	ประเมินผลนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศ					
25	มีการประชุมอภิปรายผลการนิเทศภายในร่วมกับคณะครูภายในโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติงาน สภาพที่เป็นปัญหา ความต้องการและการวางแผนงานต่อไป					
26	มีการส่งเสริมให้ครูได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน					
27	มีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละแผนงานหรือโครงการ					

ปัญหา	แนวทางการแก้ปัญหา
4. ด้านการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในโรงเรียน
5. ด้านประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

ขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงที่ให้ข้อมูล

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม
ในการหาประสิทธิภาพค่าความสอดคล้อง (IOC)
เรื่อง
แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

รายการ	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
ด้านการกำหนดและ แจ้งนโยบาย	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการแต่งตั้ง คณะกรรมการการนิเทศ ภายในโรงเรียน	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	6	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการเตรียมการด้าน ต่างๆก่อนการนิเทศภายใน โรงเรียน	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	11	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	13	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ภายในโรงเรียน	17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านประเมินผลการนิเทศ ภายในโรงเรียน	22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	24	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้

รายการ	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3	4	5			
	25	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	27	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	ใช้ได้
รวม							25.2	0.93	ใช้ได้

$$\text{ค่า IOC} = \frac{\sum R}{n}$$

$$= 25.2 / 27$$

$$\text{ค่า IOC รวมทั้งฉบับ} = 0.93$$

ค่า IOC จำแนกเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

สรุปผลแสดงความคิดเห็นของกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ≥ 0.6 แปลว่าใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เรื่อง

แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พื้นที่จังหวัดสงขลา

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item-Tole Correlation	Alpha if Item Deleted
1	96.5667	240.9437	.7455	.9543
2	96.4333	236.1851	.7382	.9542
3	96.7667	237.2885	.5838	.9564
4	96.6000	235.3517	.7070	.9547
5	96.4000	240.9379	.6616	.9550
6	96.4000	241.9724	.8290	.9539
7	96.6667	245.1954	.7017	.9548
8	96.4333	245.2195	.7891	.9545
9	96.5333	243.9816	.6239	.9553
10	96.4667	238.6023	.7064	.9545
11	96.6333	246.2402	.6022	.9555
12	96.3333	240.8506	.8496	.9536
13	96.4667	244.2575	.6581	.9550
14	96.3000	241.2517	.7928	.9540
15	96.7000	239.6655	.6661	.9550
16	96.1000	240.2310	.6626	.9550
17	96.0333	248.4471	.4155	.9572
18	96.1667	241.7299	.7056	.9546
19	96.1667	243.7299	.6253	.9553
20	96.2667	244.4092	.5934	.9556
21	96.5000	237.9828	.6497	.9553
22	96.1333	239.5678	.7338	.9543
23	96.1333	249.2920	.3734	.9576
24	96.2667	244.6851	.6564	.9551
25	96.2667	245.8575	.6048	.9555

ข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item-Totale Correlation	Alpha if Item Deleted
26	96.4667	243.1540	.6297	.9553
27	96.4000	243.9034	.7409	.9542

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30

จำนวนข้อคาม = 27

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .956

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวรัชรา มูเก็บ
วัน เดือน ปีเกิด	6 มกราคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5 หมู่ 5 ตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) โรงเรียนส่งเสริมศาสนาวิชยามูลนิธิ
พ.ศ. 2542	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) โรงเรียนธรรมวิชยามูลนิธิ
พ.ศ. 2546	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกเคมี วิชาโทชีววิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา